

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti bel f ö l d i h i r e k

1961. november 20.

bb 1. a fővárosban több mint 50.000 fiatal vett részt az ismeretterjesztő előadásokon - közkedveltek a szellemi öttusajátékok

1 Lv/tm/vl sr

1961. november 20.

a kisz budapesti végrehajtó bizottsága értékelte az 1960-61 évi kulturális szemle tapasztalatait, s megállapította, hogy a népművelés különböző ágaiban jelentős eredményeket értek el. a tudományos ismeretterjesztő társulattal együttesen számos ifjúsági „művészeti akadémiát”, indítottak, amelyek során a fiatalok megismerkedtek a legnevesebb magyar és külföldi írók életével, lírával és művészetével, a legnevesebb magyar és külföldi írók életével, lírával és művészetével, a legnevesebb magyar és külföldi írók életével, lírával és művészetével. a kerületekben ismeretterjesztő előadásokat tartottak a technika és a tudomány legújabb vívmányairól, a űrkutatás eredményeiről és más érdeklődést kiváltó témákról. az előadásokon több mint 50.000 fiatal vett részt.

az üzemekben és a középiskolákban 706 különböző szakkör működött. a középiskolai szakkörökben biológiai, fizikai és kémiai ismereteket bővítették a tanulók. az üzemekben az ifjúság munkások szívesen látogatták az irodalmi, iparművészeti, képzőművészeti és fotóművészeti szakköröket. a chinoin gyárban az irodalmi szakkör tagjai egy-egy új könyv megjelenése után vitákat rendeztek. az üzemekben és a középiskolákban mintegy tízezerre tehető azoknak a fiataloknak a száma, akik rendszeresen látogatták a szakköri foglalkozásokat.

a fővárosban elterjedtek és közkedveltek a szellemi öttusajátékok. a 4. kerületben például 121 alkalommal rendeztek szellemi vetélkedőt. az 1960-61-es kulturális szemle idején a középiskolákban, egyetemeken, az üzemekben és a hivatalokban megtartott szellemi versengéseken több mint 50.000 fiatal vett részt. /mti/

6.00 ✓

- 1 -

bb 2. harminchárom napig 13.5 millió köbméter vízzel táplálták a soroksári dunaágot - megmentették a halállományt

i sb/sze/vl vg

1961. november 20.

néhány héttel ezelőtt a szokatlanul alacsony vízállás miatt a duna már nem tudta friss vízzel táplálni a soroksári dunaágot. így veszélybe került a kedvelt horgász-paradicsom mintegy ötmillió forint értékű halállománya és több fontos csepeli üzem vízellátása, mert a dunaág telítődött a környék szennyvizével.

a veszély megszüntetésére a fővárosi csatornázási művek, a hidépítő vállalat szivattyukat szerelt a kvassay-zsilipre, hogy a nagyduna vizét átmenjen a soroksári ágba. ezek azonban csak kisteljesítményű gépek voltak. ezért az országos vízügyi főigazgatóság vízgépészeti vállalatára pontonokra épített nagy tisztai öntöző szivattyúkkal váltotta fel a kis berendezéseket és megtízszerezte a dunaág „mesterséges táplálásának” ütemét. az öt pontonra szerelt husz öntözőberendezéssel annyi vizet szivattyúztak, mint amennyit a nyári kánikulai napokon használnak fel budapest lakói és az üzemek. az utóbbi hetek esőzései megemelték a duna vízállását, s most már befejezhetik a szivattyúzást. a 33 napig működő szivattyúk összesen 13.5 millió köbméter vizet emeltek a soroksári dunaágba, s így megmenekült az értékes halállomány és nagyobb zavar nélkül sikerült megoldani a csepeli üzemek vízellátását.

a kvassay-zsilipnél épített erőművet rövidesen üzembe helyezik. ezzel már véglegesen rendeződik a dunaág vízellátása, mert turbinákat úgy terveztek, hogy szükség esetén azokat szivattyúként használhassák, tehát az erőmű maga is táplálhatja majd a soroksári mellékágot. /mti/

bb 3. fűrész alá kerülnek a tiszai menti erdők többévtizedes fűzfái

vid ká/j/vl

1961. november 20.

a tiszai menti erdőkben megkezdődött az őszi tisztogatás. a szolnok megyei állami erdőgazdaság dolgozói elsőként a tiszafüredi körzetben láttak munkához, ahol több ezer idős, 60-80 éves fűzfát vágnak ki. a tervek szerint csaknem 20.000 köbméternyi fát termelnek ki. az erdőirtással egyidőben a fűzfák helyére tölgy- és nyárfacsemetéket ültetnek. /mti/

6.05 ✓

- 2 -

bb 4. a feleséget harminckétszeres, a férjet huszonkétszeres csalásért ítélték el

i bc/gg/vl sr

1961. november 20.

bertha ferenc és felesége, budapesti, 16. kerületi lakosok sorozatos csalással károsították meg az embereket. együttesen és külön-külön rendszeresen nagyobb összegeket kértek kölcsön, s a pénzt nem fizették vissza. a központi kerületi bíróság ítéletében figyelembe vette, hogy mintegy két és fél éven át az asszony volt a bűncselekmények kezdeményezője, s bertha ferencnél harminckétszeres csalásért négy évi börtönre, bertha ferencet huszonkétszeres csalásért három évi börtönre ítélte, s kártérítésre is kötelezte őket. /mti/

bb 5. alaposan előkészítik a tatarozásokat: még az idén elkészül az 1963. évi épületjavítási címjegyzék - elsősorban sor-, tömb- és csoporttatarozásokat végeznek

i hb/j/sze/vl vg

1961. november 20.

még egy-két évvel ezelőtt is előfordult, hogy olyan lakóépületet tataroztak, amely nem szorult feltétlenül javításra, ugyanakkor nem jutott anyagi fedezet sürgős felújításokra. nem jelölték meg ugyanis kellő időben, hogy melyik házban kell rendezni, tatarozni. a késedelemből egyéb kellemetlenség is származott. a tervezők kénytelenek voltak sokszor kapkodva készíteni a terveket, s emiatt ezek hiányosak voltak. a tervszerűtlenség megbosszulta magát az anyagigénylésnél is, az építők vállalatok, sokszor késve kérték a különböző anyagot, gőmbvasakat, téglát, csepet. a fővárosi tanács házkezelési igazgatósága változtatott ezen a helyzeten, s igen jelentős előrehaladást ért el. ennek bizonyítéka, hogy már most felhívhatta a főváros huszonkét kerületének tanácselnökét: decemberben adják be azt a címjegyzéket, amely pontosan feltünteti, hogy 1963-ban hol és milyen épületeket kívánnak tataroztatni, felújítani. a címjegyzék elkészültével 1962 elején a tervezők hozzáláthatnak a tervezéshez és az érdekelt építési vállalatok 1962 őszén - idejében - igényelhetik az építési anyagot.

a felszólítással kapcsolatban a fővárosi tanács házkezelési igazgatósága néhány fontos szempontra is felhívta a figyelmet.

/folyt.köv./

6.10 ✓

- 3 -

taills bb 5. /alaposan előkészítik ... 1. folyt./ vl

e szerint az ötéves terv idején - így 1963-ban is elsősorban sor-, tömb- és csoport-tatarozásokat kell végezni, az egyedi, szétszórtan jelentkező teljes épületjavítások számát a lehető legkisebbre kell szorítani. a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága már korábban elfogadta a kerületi tanácsok házkezelési igazgatóságai által is felújításra javasolt utvonalak, épülettömbök és épületcsoportok jegyzékét. ebbe a tervbe kell beiktatni az 1963. évi munkákat is. a teljes épületjavítások alkalmával a földszinti homlokzatot és a portálokat is tataroztatni kell. amennyiben a portál nem javítható, úgy kivételesen portálcserére is sor kerülhet. a portálcseréhez azonban a fővárosi tanács házkezelési igazgatóságának és a fővárosi tanács városrendezési és építészeti osztályának előzetes engedélye szükséges. külön intézkedik a rendelkezés a műemlékekről. a sor-, tömb- és csoport-tatarozások utvonalaiba eső műemlék-épületek tatarozásáról időben az illetékes műemlékvédelmi szervek hoznak határozatot. /mti/

bb 6. mezőgazdasági műemlékké nyilvánítják a szántópusztai majori, az első hazai ménes helyét

vid ká/j/vl

1961. november 20.

somogy megyének tájképileg jellegzetes, gazdaságtörténetileg pedig jelentős helye szántópuszta. a helység, ahol az első hazai ménest létesítették, az 1055-ben alapított tihanyi apátsági birtokhoz tartozott. a hazai majorgazdálkodás e jellegzetes emlékét a somogy megyei tanács kezdeményezésére mezőgazdasági műemlékké nyilvánítják, s itt helyezik el a már kihaltófélben levő állatfajtáink, mint a bivaly néhány példányát, továbbá az egykori gazdasági felszereléseket. a tervek szerint itt állítják fel a gazdag somogyi népművészetet bemutató néprajzi tájmuzeumot is.

az idegenforgalmi szempontból is érdekes majormuzeumot a jövő évi üdülési idény megkezdése előtt nyitják meg a nagyközönség számára. /mti/

6.15 ✓

[Handwritten signature]

- 4 -

bb.7. a falusi klubok a tanulás és szórakozás központjai zalában

vid fm/ke/gy/fm

1961. november 20.

zala megyében a népművelési szerveknek, valamint a kommunista ifjúsági szövetség megyei bizottságának támogatásával 60 községben hoznak létre 2-3 helyiségből álló falusi klubot. a helyiségeket a községi tanácsok és a termelőszövetkezetek biztosítják. a megyei tanács és a kiszegit berendezni; székeket, asztalokat, szekrényt, rádiót, televízió-vevőkészüléket adnak a kluboknak. hahóton, zalaszentmihályon, türjén már megnyitott a közérőből létesített falusi klub. a falu fiataljai és az idősebb emberek egyaránt szép számmal keresik fel esténként a klubot, bőséges olvasnivaló között válogathatnak. /mti/

..

bb. 8. új üzem létesül a régi gyárban - huszezer orsóval gyarapszik a goldberger textilművek finom-fonodája

1 sz/sze/gy/vg

1961. november 20.

az elmúlt hónapokban „átrendezték”, a kistext és a magyar pamutipar vigonyfonódáját: a nagy helyet foglaló, régebbi típusu gépek egy részét kicserélték, hogy helyet adjanak a goldberger textilművek kelenföldi telepéről áthozott vigonyfonógépeknek a goldberger textilművek vigonyfonódáját ugyanis megszüntetik, mert úgy látják, hogy kisebb átalakításokkal elhelyezhetők gépei a két testvér-fonodában, amelyek így elegendő fonalat tudnak gyártani a vastagabb pamutanyagokhoz, többek között a flanelhoz. a goldberger textilművekben pedig a vigonyfonoda helyén viszonylag kis beruházással finomabb fonalat előállító gyűrűsfonodát létesítenek.

a könnyűipari miniszterim pamutipari igazgatóságán elkészült a kelenföldi goldberger gyár új fonodájának terve. az új huszezer orsóval rendelkezik majd, s ezeken évente 12 és fél-millió méter vékony pamutszövethez, kartonhoz és más textiliához elegendő fonalat fonhatnak. az új gyűrűsfonoda gépeinek egy részét külföldről vásárolják, a gyűrűsfonógépek és az előfonók az ndk-ból, a kartolóberendezések a szovjetunióból érkeznek, ezenkívül hazai gyártmányú gépi berendezéseket is kap az üzem. gépeinek üzembehelyezése a jövő év végén fejeződik be, s ezután a goldberger textilművek szövődésének nem kell majd más gyáraktól fonalat vásárolni. /mti/

8.24

905

..-
- 5 -

[Handwritten signature]

bb 9. százötven vagon tölgymakkot gyűjtöttek a vasi erdőkben

vid kz?hné-Lm ká

1961. november 20.

az egész vas megyére kiterjedő szombathelyi erdőgazdaság területén az idén 150 vagon tölgymakkot gyűjtöttek össze. ebből a gazdaság 60 vagonnal továbbtermesztésre használ fel, 40 vagonnal pedig a veszprémi és győr-sopron megyei társ gazdaságoknak ad át hasonló célra. a fennmaradó 50 vagonnyi makkot, mivel a tölgymakk száraz állapotban fehérjetartalom és keményítőérték szempontjából egyenlő értékű az árpával, a megye termelőszövetkezeteinek adják át takarmányozásra. az elszállítását a termelőszövetkezetek megkezdték. /mti/

--

bb 10. tanyakutató főiskolások - 1.800 csongrád megyei tanya adatát gyűjtötték össze a szegedi főiskolai hallgatók

vid fm/ke-Lm fm

1961. november 20.

a szegedi pedagógiai főiskola földrajzszakos hallgatói dr. szabó lászló tanár irányításával tanyakutatást folytatnak. az országos statisztikai hivatal területrendezési osztályának megbízásából csongrád megyében 1.800 tanya adatát gyűjtötték össze. vizsgálták a tanyaépületek állapotát, lakásviszonyait, a tanya kulturális és egészségügyi helyzetét. a vizsgálat fő célja, választ adni arra, hogy a tanya mint elavuló települési forma, hogyan szüntethető meg 10-15 év alatt. az adatokból kitűnik: a parasztság elkivánczik a távoli, elszigetelt tanyaiból. szentesen például 35 tanya közül 34 már szentes városban is vett házat. /mti/

--

bb 12. háromkötetes almanachot állítanak össze a magyar feltalálókról

i tz/gk-Lm vg

1961. november 20.

a műszaki- és természettudományi egyesületek szövetségében az arany- és gyémántokleveles mérnökök köre elkészíti a műszaki- és természettudományok magyar kiválóságainak almanachját.

a három kötetre tervezett mű kempelen farkastól napjainkig ismerteti majd a magyar tudósok, feltalálók, alkotók életrajzát, és munkásságukat, megvalósult gondolataikat. a mű a műszaki könyvkiadó vállalat gondozásában előreláthatólag már a jövő év végére meg is jelenik. /mti/

--

- 6 -

9.44
1000

RK

bb 11. az idén társadalmi munka eredményeként hetven nagyobb létesítménnyel gazdagodtak a zalai falvak

vid fm/ke-Lm fm

1961. november 20.

zalában befejezéshez közeledik az idei községfejlesztési program végrehajtása. a hazafias népfrentbizottságok hívó szavára minden községben szívesen vállalkoztak társadalmi munkára az emberek. zala megye falvai többszáz, közöttük hetven nagyobb létesítménnyel gyarapodtak a közösség összefogásával. több mint hatmillió forint a társadalmi munkák értéke.

a községek lakossága ebben az esztendőben 38 millió forint értékű községfejlesztési tervet valósított meg. többek között 9 művelődési otthont, 19 általános iskolai tantermet, 2 óvodát, több orvosi lakást és rendelőt létesítettek. községfejlesztési alapból és társadalmi erővel építették meg söjtörön, dobriban és kerkaszentkirályon a gázvezetékét, lentihegyen és szenterzsébethegyen a törpevizművet. a szenterzsébetiek családonként 700 forinttal járultak hozzá a törpevizmű létesítéséhez, a többszáz napos társadalmi munkával minden portára bevezették a vizet. ebben az évben 23 zalai község kap villanyt. az év végéig 2700 falusi portát kapcsolnak be az áramszolgáltatásba. számos községben építettek járdát, összesen 24.5 kilométer hosszúságban. több községben kikövezték a mellékutakat. /mti/

--

bb 16. tavaszra minden somogyi termelőszövetkezetben lesz egészségügyi állomás

vid fm/ke-Lm fm

1961. november 20

somogy megye 44 termelőszövetkezetében működik kísérleti egészségügyi állomás. vezetőik középfoku egészségügyi oktatásban vettek részt, az állomás tagjai pedig - minden brigádból egy fő - alapfoku tanfolyamot végeztek. a termelőszövetkezetek egészségügyi állomásának nemcsak a balesetelhárítás és elsősegélynyújtás a feladata, hanem ellátják a közegészségügyi és szociális tennivalókat is.

a kísérleti állomások jó tapasztalatai alapján - a somogy megyei vöröskereszt segítségével - tavaszra minden somogyi tsz-ben megszervezik az egészségügyi állomást. /mti/

9.55

1050

RK

--

- 7 -

bb 17. egy debreceni „menyasszony-brigád,, története

vid fm/ke-Lm fm

1961. november 20.

Érdekes története van a debreceni ruhagyár egyik nő munkáskollektívájának. Nyolc évvel ezelőtt, 1953-ban 19 lányból munkaszalag alakult. A csinos, fiatal lányok nemcsak a munkában értek el sikereket, hanem az életben is. Rövid idő alatt valamennyi brigádtag kezét megkérték. Ekkor vették fel a „menyasszony-brigád,, elnevezést. 19 menyasszony dolgozott egy munkaszalagban, de a menyasszonyok száma egyre fogyott, mert 1957 végére a brigád minden tagjának „bekötötték a fejét,,. Ma már mind a 19 brigádtagnak van gyermeke. Összesen 21 gyermeket nevelnek, valamennyien továbbra is a debreceni ruhagyárban dolgoznak. Mendre Mária ma laboratóriumi művezető. Főző Eszter az egyik szocialista brigád vezetője. Az egykori menyasszony-brigád tagjainak zöme a gyár vörös csillag munkatermében a varion-szalag tagjaként küzd a szocialista brigád cím elnyeréséért. A híres brigádtagok élete és munkája egyaránt példamutató. /mti/

bb 18. magyar ólomkristály készletek a híres kristályüvegek hazájában

vid te-Lm szf

1961. november 20.

A parádsasvári üvegyár készítményei iránt külföldön is megnőtt az érdeklődés. Kanada rendszeres megrendelője az üzemnek, havonta ötezer ólomkristály szervízt kap parádsasvárról. Jövőre az ideinek két és félszeresére emelkedik a kanadai export. Az idén jelentős megrendelést kapott a gyár Olaszországból is. Az első vagon szállítmányt már utnak indították. Karácsonyra magyar ólomkristály ivókészleteket árúsítanak a híres kristályüvegek hazájában, Olaszországban.

A parádsasvári gyár jelenleg 14 különböző nagyságban gyárt izléses, közkedvelt ólomkristály és ólomnélküli, úgynevezett káli-kristály boros meg vizes készleteket külföldi megrendelésre. /mti/

bb 22. avar kulacsot találtak méhkeréken

vid fm/ke-Lm fm

1961. november 22.

A Békés megyei méhkeréken ásatásokat kezdett a Gyulai Erkel Ferenc Múzeum. Jó állapotban levő avar kulacs került a felszínre. A szürkészínű égetett, mázolatlan cserépkulacs hasonló a mai fakulacshoz, de öblösebb. Az értékes leletet az országos történelmi múzeumba szállították. /mti/

10.13

10.55

- 8 -

bb 13. új gyár építése nélkül meghétszerezik a danulontermelést nyergesujfalun - rövidesen megkezdik a gépek szerelését

vid te szb szf

1961. november 20.

A nyergesujfalui magyar viscosagyár danulonüzemét - amely három éve termel és napi egy tonna kiváló minőségű szintetikus szálát ad a textiliparnak - úgy építették, hogy a géppark növelésével kétszeresére tudják bővíteni. Most azonban - a gyár műszaki vezetőinek és a nehézipari minisztérium szerves vegyipari főosztályának, valamint a vegyiműveket tervező vállalatnak a javaslatára a meglévő épületben hétszeresére emelik a termelést.

A merész gondolat megvalósítása nem egyszerű feladat. A gyártási folyamat gyorsításával nem lehet növelni a termelést, mert ez rontaná a minőséget. Egyes termekben, elsősorban az előpolimerizációs helyiségekben viszont nem lehet hétszer több gépet elhelyezni. Ezen segít az üzem mérnökeinek az a találmánya, amelyet most a német demokratikus köztársaságban is hasznosítanak. Olyan automatikát szerkesztettek, amely az előpolimerizációnál két gépre felszerelve 16 gép teljesítményére teszi képessé ezeket a berendezéseket. A javaslat alapján készültek el a bővítési tervek az ndk-ban. A gépi berendezéseket is az ndk szállítja. Rövidesen megkezdik szerelésüket. 1963-tól már évi 1450 tonna, 1965-től pedig évi 2.300 tonna danulont termelnek.

A bővítési terv megvalósítása nagy megtakarítást hoz a népgazdaságnak. Nincs szükség új gyárra és a 110 millió forint beruházás helyett csupán 17 millió az építési költség.

Több, a gyárat most kiszolgáló berendezést - mint a klímatermet, a ventilációt - csak kismértékben kell bővíteni. Így kedvezőbb lesz a gőz, az energia és más segédanyag fogyasztás. Míg a termelés hétszeresére, a dolgozók létszáma csak háromszorosára emelkedik. Az önköltség előreláthatóan husz százalékkal csökken. Majd. /mti/

--

bb 14. az erózió elleni védelemre rendezik be a koppány-völgy 134.000 holdas vízgyűjtő-területét - különleges géprendszer a lejtősterületek művelésére

i ie szb ká

1961. november 20.

Az ország szántóterületének 25-30 százalékán vizerózió pusztítja rendszeresen a termőtalajt. Az erózió elleni védekezés a nagyüzemi gazdálkodás kialakulásával az eddiginél is időszerűbbé és fontosabbá vált, mert az összefüggő nagy táblákon a víz még nagyobb kárt okozhat. Az erózió elleni védelemre koszerűen berendezett első üzemet, a törökbálinti állami gazdaság 300 holdas Julia-majori üzemegységben alakították ki. Itt a táblák a lejtő keresztirányában, szalagszerűen helyezkednek el, a terület a nagy táblák ellenére is tagolt, s így nem enged szabad lefolyást a termőréteget magával sodró víznek. /folyt.köv./

10.19

10.55

- 9 -

bb 14. /az erózió elleni védelemre... folyt./- szb

a speciálisan kialakított üzemben, a rétegvonalas talajmunkákhoz természetesen különleges gépekre van szükség. a mezőgazdasági gépkísérleti intézetben többéves munka után most kialakították az ilyen, lejtős területeken gazdálkodó üzemekben szükséges géprendszert a legtöbb munkagép hidraulikus uton kiemelhető a földből. erre az emelésre akkor van szükség, amikor a traktor a táblákon keresztül-huzódó fűvesített vízlevezetőkön halad át. a szántáshoz váltva-forgató ekét használják, amely ugyanabban a barázdában meg is tud fordulni. a teraszok, sáncok és az erózió elleni védelemhez szükséges egyéb létesítmények kialakításához traktorra szerelhető tolólapokat alkalmaznak.

a julia-majorban kipróbált speciális rendeltetésű gépek egyrészére a gépkísérleti intézet konstrukciója, a többi külföldi gyártmány. rövidesen azonban megkezdik a legtöbb gép hazai sorozatgyártását, hiszen nemsokára nagy tömegben lesz szükség rájuk. a törbálanti állami gazdaságban kidolgozott módszer alapján a második ötéves tervben korszerűen berendezik az erózió elleni védelemre az egész koppany-völgyet. a kis folyó 134.000 holdas, többnyire lejtős vízgyűjtőterületén a mező-, erdő- és vízgazdálkodás komplex intézkedéseivel néhány év alatt megakadályozzák a víz talajpusztítását, s ezzel a terméshozamokat előreláthatóan mintegy harminc százalékkal növelik. /mti/

--

bb 15. közös építőbrigádokat hoznak létre szolnok megye termelőszövetkezetei

1961. november 20.

vid ká/j szb ká

szolnok megye termelőszövetkezeteiben mindeddig kislétszámú építőbrigádok működtek, amelyek megfelelő szakvezetés hiányában csak egyszerűbb létesítmények felépítésére és kisebb-nagyobb javításra vállalkozhattak. az építőanyagok beszerzése sem volt szakszerű, ami sok ezer forint többletkiadást jelentett a szövetkezeteknek. jövő évtől kezdve összevonják a szövetkezetek építő brigádjait és 50-60 főnyi csoportokat alakítanak ki. e közös brigádok élére szakembereket állítanak, akiknek az anyagbeszerzés is feladatuk lesz. a tervek szerint a jövőre már 12 ilyen önálló építőbrigád dolgozik majd a termelőszövetkezetekben. az önálló számolás lehetővé teszi, hogy a munka gazdaságosságát kimutassák. az esetleges nyereség egy részét gépek és más felszerelések vásárlására fordítják, másik részét pedig nyereségrészesedésként a brigádtagok között osztják szét.

az első építőegységet a kunhegyesi járás 22 termelőszövetkezete hozta létre, s a brigád vezetésére építésztechnikust szerződtettek. turkeve 3 termelőszövetkezete szintén megalakította közös építőbrigádját, kunszentmártonban, törökszentmiklóson, jászberényben, mezőturon és az egyes járásokban most kezdték meg a közös építőegységek szervezését. a gépekkel és általában minden szükséges szerszámmal felszerelt brigádok mindegyike évente mintegy 5 millió forint értékű munkát végez. /mti/

--

- 10 -

10.25
11.13

RK

bb 19. hatemeletes szálloda, új bazársor, egy kilométeres park síófokon - nagyarányú építkezések a balaton fővárosában

vid te-lm szf

1961. november 20.

októbertől májusig csendes a balaton fővárosa, síófok. a nyaralók helyét az építőipari vállalatok dolgozói foglalják el.

az üdülők tatarozásán kívül az idén nagyarányú építkezéseket is elkezdtek. síófokon építik fel az ország egyik legmodernebb szállodáját. a hatemeletes új szálló közvetlenül a balaton parján áll majd, ablakai a tóra néznek. érdekessége, hogy nyolc méter magas oszlopokra épül. kétszáznegyven kétágyas, fürdőszobás lakrészt rendeznek be benne. a jövő év nyarán átadják rendeltetésének.

ugyancsak a jövő szezonban megnyílik egy új üzletsor, melyben zöldségbolt, kölcsönző és ételkészítő kap helyet. háromszázezer forintos költséggel egy kilométer hosszú új parkot létesítenek a síófoki strand mentén. befejezik síófok közművesítését is. a balatonújhelyi részen egymillió forintos beruházással korszerűsítik a strandot, új öltözőket, büfét és kölcsönzőt rendeznek be.

az építkezést már mindenütt megkezdték. /mti/

--

bb 20. kiváló eredmények a martonvásáron előállított hibrid takarmánycirok fajtákkal

vid ká/j-lm li

1961. november 20.

a magyar tudományos akadémia martonvásári mezőgazdasági kutató intézetében évek óta folytatott kísérletek eredményeként kiváló tulajdonságú hibrid takarmánycirok fajtákat állítottak elő. e fajták már negyedik éve az amerikai hibridekkel egyenlő termőképességeknek bizonyultak, s a magyarországon már hosszabb ideje köztermesztésben levő, úgynevezett hegari szemesciroknál a szemes hibrid 40-50 százalékkal nagyobb hozamot adott. egy másik fajta, a hibrid szudáni-cirokfű - amit még külföldön sem termesztene - zöld-takarmány termése 20-25 százalékkal még a martonvásári 39-es hibrid kukoricánál is felülmúlja, emellett nagyobb fehérje- és cukortartalma is. a legjobban bevált hibrid cirokfajtákat az idén már az állami gazdaságokon és a termelőszövetkezeteknek is átadják kipróbálás véget. /mti/

10.30

11.30

RK

--
- 11 -

bb 14. /az erózió elleni védelemre... folyt./- szb

a speciálisan kialakított üzemből, a rétegvonalas talajmunkákhoz természetesen különleges gépekre van szükség. a mezőgazdasági gépkisérletti intézetben többéves munka után most kialakították az ilyen, lejtős területeken gazdálkodó üzemekben szükséges géprendszert a legtöbb munkagép hidraulikus uton kiemelhető a földből. erre az emelésre akkor van szükség, amikor a traktor a táblákon keresztülszűrődő füvesített vízlevezetőkön halad át. a szántáshoz váltva-forgató ekét használnak, amely ugyanabban a barázdában meg is tud fordulni. a teraszok, sáncok és az erózió elleni védelemhez szükséges egyéb létesítmények kialakításához traktorra szerelhető tolólapokat alkalmaznak.

a julia-majorban kipróbált speciális rendeltetésű gépek egyrészt a gépkisérletti intézet konstrukciója, a többi külföldi gyártmány. rövidesen azonban megkezdik a legtöbb gép hazai sorozatgyártását, hiszen nemsokára nagy tömegben lesz szükség rájuk. a törökbalinti állami gazdaságban kidolgozott módszer alapján a második ötéves tervben korszerűen berendezik az erózió elleni védelemre az egész koppány-völgyet. a kis folyó 134.000 holdas, többnyire lejtős vízgyűjtőterületén a mező-, erdő- és vizgazdálkodás komplex intézkedéseivel néhány év alatt megakadályozzák a víz talajpusztítását, s ezzel a terméshozamokat előreláthatóan mintegy harminc százalékkal növelik. /mti/

..

bb 15. közös építőbrigádokat hoznak létre szolnok megye termelőszövetkezetei

vid ká/j szb ká

1961. november 20.

szolnok megye termelőszövetkezeteiben mindeddig kislétszámú építőbrigádok működtek, amelyek megfelelő szakvezetés hiányában csak egyszerűbb létesítmények felépítésére és kisebb-nagyobb javításra vállalkozhattak. az építőanyagok beszerzése sem volt szakszerű, ami sok ezer forint többletkiadást jelentett a szövetkezeteknek. jövő évtől kezdve összevonják a szövetkezetek építő brigádjait és 50-60 főnyi csoportokat alakítanak ki. e közös brigádok élére szakembereket állítanak, akiknek az anyagbeszerzés is feladatuk lesz. a tervek szerint a jövőre már 12 ilyen önelszámoló építőbrigád dolgozik majd a termelőszövetkezetekben. az önelszámolás lehetővé teszi, hogy a munka gazdaságosságát kimutassák. az esetleges nyereség egy részét gépek és más felszerelések vásárlására fordítják, másik részét pedig nyereségrészesedésként a brigádtagok között osztják szét.

az első építőegységet a kunhegyesi járás 22 termelőszövetkezete hozta létre, s a brigád vezetésére építésztechnikust szerződtek. turkeve 3 termelőszövetkezete szintén megalakította közös építőbrigádját, kunszentmártonban, törökszentmiklóson, jászberényben, mezőtúron és az egyes járásokban most kezdték meg a közös építőegységek szervezését. a gépekkel és általában minden szükséges szerszámmal felszerelt brigádok mindegyike évente mintegy 5 millió forint értékű munkát végez. /mti/

..

- 10 -

10.25
11.10
KK

bb 19. hatemeletes szálloda, új bazársor, egy kilométeres park síófokon - nagyarányú építkezések a balaton fővárosában

vid te-lm szf

1961. november 20.

októbertől májusig csendes a balaton fővárosa, síófok. a nyaralók helyét az építőipari vállalatok dolgozói foglalják el.

az üdülők tatarozásán kívül az idén nagyarányú építkezéseket is elkezdtek. síófokon építik fel az ország egyik legmodernebb szállodáját. a hatemeletes új szálló közvetlenül a balaton parján áll majd, ablakai a tóra néznek. érdekessége, hogy nyolc méter magas oszlopokra épül. kétszáznegyven kétágyas, fürdőszobás lakrészt rendeznek be benne. a jövő év nyarán átadják rendeltetésének.

ugyancsak a jövő szezonban megnyílik egy új üzletsor, melyben zöldségbolt, kölcsönző és élelmiszerüzlet kap helyet. háromszázezer forintos költséggel egy kilométer hosszú új parkot létesítenek a síófoki strand mentén. befejezik síófok közművesítését is. a balatonújhelyi részen egymillió forintos beruházással korszerűsítik a strandot, új ültözőket, büfét és kölcsönzőt rendeznek be.

az építkezést már mindenütt megkezdték. /mti/

..

bb 20. kiváló eredmények a martonvásáron előállított hibrid takarmánycirok fajtákkal

vid ká/j-lm li

1961. november 20.

a magyar tudományos akadémia martonvásári mezőgazdasági kutató intézetében évek óta folytatott kísérletek eredményeként kiváló tulajdonságú hibrid takarmánycirok fajtákat állítottak elő. e fajták már negyedik éve az amerikai hibridekkel egyenlő termőképességűeknek bizonyultak, s a magyarországon már hosszabb ideje köztermesztésben levő, ugynevezett hegari szemesciroknál a szemes hibrid 40-50 százalékkal nagyobb hozamot adott. egy másik fajta, a hibrid szudáni-cirokfű - amit még külföldön sem termesztettek - zöld-takarmány termése 20-25 százalékkal még a martonvásári 39-es hibridkukoricánál is felülmúlja, emellett nagyobb fehérje- és cukortartalmu is. a legjobban bevált hibrid cirokfajtákat az idén már az állami gazdaságonak és a termelőszövetkezeteknek is átadják kipróbálás végett. /mti/

..

- 11 -

10.30
11.20
KK

bb 21. katalógus a mai szovjet irodalomról

vid fm/ke-lm bs

1961. november 20.

a békéscsabai megyei könyvtár és a magyar-szovjet baráti társaság békés megyei titkársága új utak a szovjet irodalomban címmel izléses katalógust jelentetett meg. a hatezer példányban kiadott irodalomjegyzék röviden ismerteti a mai szovjet irodalom helyzetét, s felhívja az olvasók figyelmét a fiatal szovjet írók és költők műveire. /mti/

--

bb 24. tizenhét új hidat építettek az idén borsodban

vid ke-lm li

1961. november 20.

borsod megyében az idén - a terveknek megfelelően - tizenhét új hidat építettek. így a többi között új hidat emeltek garadna községnél a tilalmas, ózd közelében pedig a hangony patakon. taktaharkánynál az ország egyik legkorszerűbb, hegesztett vasszerkezetű hidja épült fel. befejezték tíz kisebb-nagyobb hid korszerűsítését is. az új hidak építésére, valamint a korszerűsítési és karbantartó munkákra az idén csaknem tízmillió forintot költöttek. /mti/

--

bb 27. minden harmadik lakosnak van takarékbetétje heves megyében két év alatt duplájára emelkedett a termelőszövetkezeti tagok betétállománya

vid tr-lm ki

1961. november 20.

az OTP heves megyei fiókjának kimutatása szerint évről-évre több a megyében a takarékos ember és jelenleg a lakosság egyharmada rendelkezik takarékbetéttel. tíz év alatt 160-szorosára emelkedett a betétösszeg a megyében. míg az előző években első sorban az ipari dolgozók betétje növekedett, a termelőszövetkezetek megerősödésével az utóbbi két évben gyorsabban nőtt a falusi lakosság betétállománya és az ideai betétösszeg csaknem kétszeresése a két évvel ezelőttinél. /mti/

--

10.35
11.30

[Handwritten signature]

bb 23. ötszínű zománcablákat készít a bonyhádi zománcgyár a pécsi idegenforgalmi hivatalnak

vid te szb ki

1961. november 20.

a felszabadulás előtt a bonyhádi zománcgyár több világrészbe szállított többszínű zománcablákat. azóta a gyár sokat fejlődött, s többszörösére emelkedett a zománcábla gyártás is. a korábbi színes táblákat azonban mind jobban kiszorították az egyszínűek, s a táblaüzem dolgozói csak az új címerrel ellátott, színes közületi táblákat készítették.

most érdekes feladatot old meg a bonyhádi gyár táblaüzeme. pécs város idegenforgalmi hivatala több mint kétszáz, ötszínű táblát rendelt, amelyek a város idegenforgalmi nevezetességeire hívják fel a turisták figyelmét. /mti/

--

bb 25. jövőre huszonötmillió forintos beruházással tovább építik ózd víz- és csatornahálózatát

vid te szb ki

1961. november 20.

a borsod megyei tanács építési és közlekedési osztálya - járások és községek javaslatai alapján - készítette el jövő évi tervét. e szerint 1962-ben felújításokra több mint 31 millió, beruházásokra pedig 29 millió forintot fordítanak. a felújításokra előirányzott összegből és a községek hozzájárulásával mintegy harminc kilométer hosszú elhanyagolt utszakaszt hoznak rendbe. így - többek között - befejezik a bükk-szentlászlói bekötőt és a hozzá szükséges támfal építését. a megye három városában, kazincbarcikán, ózdon és sátorajauhelyen, a belterületek utahálózatának javítására hárommillió forintot költenek. a felújítási keretből három vízművet korszerűsítenek és a bodrogköz községeiben kilenc furott kutat hoznak rendbe. a bodrogon, a hernádon, a tiszán és a sajón 26 komppal nagyjavítást végzik el, négy fából készült kompot pedig vaskomppal cserélnek fel. az idegenforgalom fellendítésére félmillió forint költséggel rendbehozzák a tokaji turistaszállót és a nyári hónapokban a bükk legszebb részén, hollóstenőn, sátorfőbort létesítenek.

a jövő évi beruházási összeg tetemes hányadát, kerekén 25 millió forintot, ózd város víz- és csatornahálózatának továbbépítésére fordítják. a nagyarányú, többévre tervezett munkát 1955-ben kezdték meg és az építés első ütemét 1963-ban fejezik be. a bányászati kutak bekötésével és egyéb intézkedésekkel máris jelentősen javult a város ivóvízellátása. jövőre hozzáfognak a szikszói törpevízmű építéséhez is, kesznyétenben pedig elkészül a korszerű sajó-híd. /mti/

--

10.44
11.30

[Handwritten signature]

- 13 -

bb 26. az szkp 22. kongresszusának megállapításai közvetlenül érintik a mi társadalmi fejlődésünket, a szocialista építés magyarországi problémáit is - dr. névai lászló egyetemi tanár nyilatkozata

i di/gk szb sr

1961. november 20.

az szkp 22. kongresszusának megállapításai, az elfogadott párt-program hazánkban is élénken foglalkoztatják a legkülönbözőbb tudományágak művelőit. dr. névai lászló, az eötvös loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi karának tanára, tanszékvezető nyilatkozott az mi munkatársának, hogy a történelmi tanácskozás hatása hogyan jelentkezik a z állam- és jog területén.

- a 22. kongresszus anyagából elsősorban a szocialista állam, a szocialista demokratizmus fejlődésének és a szocialista törvényesség maradéktalan érvényesülésének nagyszerű perspektívája ragadott meg. ez a három nagyon szorosan összefüggő kérdés, amely a felvetett témakörben különösen közelről érinti a mi társadalmi fejlődésünket és a szocialista építés magyarországi problémáit is.

- a jogtudósok, de a dolgozók körében is nagy figyelmet keltett az szkp programjának az a bejelentése, hogy a szovjet állam össznépi állammá alakult át, hogy a szovjetunióban szükségtelessé vált a proletariátus diktatúrája. a kizsákmányoló társadalmak állama mindig az uralmon levő kisebbség hatalmi eszköze volt, amelyben az államhatalmat az uralkodó osztály céljainak rendelték alá. az évezredes gyakorlatban a nagy októberi szocialista forradalommal, a proletariátus első végleges győzelmes forradalmával új korszak kezdődött. a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakában létrejött a dolgozó többség osztályállama, amikor a munkásosztály parasztsággal és más dolgozó rétegekkel szövetségben gyakorolja a hatalmat. a szocializmus alapjainak lerakása után a fejlett szocialista társadalom építésének időszaka egyben átmenet az össznépi állam felé, a második szakaszból a harmadik szakaszba. az össznépi államban, a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének idején már nem a proletariátus, hanem az egész nép gyakorolja az államhatalmat.

- az állam fejlődése mindenkor szoros összefüggésben áll a termelési viszonyok és az osztályszerkezet változásaival. a néphatalom rendszerében szélesednek, majd osztatlanul uralkodóvá válnak a szocialista társadalmi viszonyok, megszűnnek a régi kizsákmányoló osztályok, később eltűnnek maradványaik is és kialakul a dolgozók egységes társadalma.

/folyt.köv./

10.50

- 14 -

bb 26. /az szkp 22. kongresszusának... 1. folyt./- szb

a fejlődésnek ezt az utját járta meg a szovjetunió, amely a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének korszakába lépett, s járja hazánk is, amely a közeljövőben befejezi a szocializmus alapjainak lerakását.

- tévedés lenne azt hinni, hogy a szocialista állam fejlődésének harmadik szakaszában az állam fokozatos elhalása valamiféle anarchiát idéz elő a társadalom életében. ez a folyamat nem egyéb, mint az állam átalakulása kommunista társadalmi öngazgatássá, s egybeesik azzal, hogy továbbfejlődik a szocialista demokrácia, még szilárdabbá válik a szocialista törvényesség, fokozottabb mértékben elégítik ki az emberek anyagi és kulturális szükségleteit, védik a dolgozók jogait és érdekeit. mind jobban háttérbe szorulnak az egyes állami funkciók kényszerre utaló mozzanatai, s minden eddiginél nagyobb szerepet kap a dolgozók nevelése, a meggyőzés.

- a szocialista állam fejlődése nagy hatást gyakorol a szocialista jog további alakulására is. a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének idején a jogszabályok és a különféle más társadalmi együttélési szabályok dialektikus kölcsönhatása folyamatának lehetünk tanúi. ezek kölcsönösen áthatják egymást, s előmozdítják egymás érvényesülését. tartalmilag is összefonódnak, s ennek eredményeként a kommunizmusban kialakulnak majd a társadalmi együttélési egységes normái. ugyanakkor a fejlődés jelentégteljes szakaszában nem szűnik meg e szabályok legfontosabb csoportjának jogi jellege, a hangsúly azonban - a kommunista erkölcs általánossá válásához képest - fokozatosan áttolódik a kényszer jellegű, büntető intézkedésekről a társadalmi jellegű, nevelő intézkedésekre. a szovjetunióban például ennek jelei mutatkoznak meg a társadalmi bíróságok működésének fellendülésében, továbbá abban, hogy az állami bíróságok előtt fellépnek a társadalmi vádlók és társadalmi védők; hogy megfelelő esetekben a vádlottak átnevelését - hivatalosan kiszabott büntetések helyett - a különféle üzemi és más kollektívákra bizzák. a kommunista társadalom perspektíváit érzékelteti a népi rendfenntartó alakulatok, az úgynevezett druzsinák működése is.

- a magyar népi demokratikus állam a szocialista államfejlődés első szakaszának befejező periódusát éli. azzal, hogy a mezőgazdaságban is uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok, megnyílt a lehetősége, hogy a közel jövőben befejezzük a szocializmus alapjainak lerakását.

/folyt.köv./

10.55

- 15 -

bb 26. /az szkp 22. kongresszusának... 2. folyt./- szb

előreláthatólag még a második öt éves terv idején áttérhetünk a fejlett szocialista társadalom építésére, államunk pedig ennek megfelelően átlép a szocialista állam fejlődésének második szakaszába. ezzel egyidejűleg a termelési viszonyok fejlődése, az osztályszerkezet alakulása, s nem utolsósorban a kulturális forradalom előrehaladása megteremti a szocialista fejlődés harmadik szakaszában kialakuló össznépi állam egyes jelentkezési formáit. a szocialista építés meggyorsulása végülis lehetővé fogja tenni, hogy a többi szocialista állammal együtt többé-kevésbé azonos történelmi időszakban lépünk be a kommunizmusba.

- hazánk következetesen ezen az uton halad. az mszmp 7. kongresszusa világosan meghatározta népgazdaságunk és államszervezetünk fejlődésének irányvonalait. az szkp 22. kongresszusának tanulságai alapján nekünk is tovább kell fejlesztenünk legátfogóbb tömegszervezetünk, a tanácsok részvételét az állami feladatok megoldásában, szélesíteni kell a tanácsai állandó bizottságok hatáskörét, és a lakosság bevonását munkájukba, növelni kell a társadalmi szervezetek, elsősorban a hazafias népfront, a szakszervezetek és a kiszármésesedését egyes állami funkciók gyakorlásából. e téren fontos tennivalók várnak a megszilárdulás utján haladó termelőszövetkezeteinkre is. időszzerűvé válik a társadalmi bíróságok továbbfejlesztése is, mert ez a szocialista demokratizmus izmosodását, a nevelési eszközök és meggyőző módszerek szélesebb körű alkalmazását jelenti majd. ezt az intézményt ki kellene emelni abból a viszonylag szűk körből, amelyben jelenleg tevékenykedik. szélesebb hatáskört kellene biztosítani a társadalmi bírások számára, - egyelőre az üzemekben, intézményekben, később pedig a szocialista falun és a városi lakóterületeken is.

- az állami mechanizmus és a társadalmi szervezetek összehangolt tevékenységére van szükség, s e cél elérésének legfőbb biztosítéka az mszmp egységes irányítása. a szocializmus utján csak úgy haladhatunk előre, ha megteremtjük a fejlődés anyagi feltételeit. fegyelmzett munkára, magasabb fokú termelékenységre, több, jó minőségű, olcsóbban előállított termékre van szükség. ez mindannyiunk érdeke. a nagyobb szervezettség és fokozottabb fegyelem érvényesülését mozdítja elő a népi ellenőrzés is. ezért az ellenőrzés állami oldalának továbbfejlesztése mellett szükséges a társadalom eddiginél szélesebbkörű bevonása. hiszen épp úgy, mint hazánk szocialista építése, az ellenőrzés is az egész nép ügye.

/folyt.köv.

11. 15

- 16 -

bb 26. /az szkp 22. kongresszusának... 3. folyt./- szb

- az szkp 22. kongresszusán szóba került a jogtudomány kérdése. az elhangzott kritikai észrevételek tanulságosak a mi jogtudományunk számára is. annak ellenére, hogy e tudományág művelői sokat tettek új jogrendszerünk kialakításáért, résztvettek a szocialista államszervezet megerősítésének hatalmas munkájában, új szocialista törvények létrehozásában, - így például legutóbb a polgári törvénykönyv, most pedig az új büntető törvénykönyv tervezetének kidolgozásában, - akad még bőven tennivaló. szorosabbra kell fűzni a tudományos munka és a jogalkotási, illetve jogalkalmazási gyakorlat kapcsolatát. idejekorán fel kell figyelni az állam és a jog további fejlődésében előttünk álló feladatokra, s ezek megoldására megfelelő javaslatokat kell előterjeszteni. jogtudományunk a jövőben sem elégedhet meg jogszabályaink rendszerbe foglalásával és magyarázatával; továbbra is gondosan kell tanulmányoznia a fejlődés tendenciáit, az időszzerű követelményeket, s a maga területén is elő kell segítenie a szocialista építés soronlevő céljainak elérését - fejezte be nyilatkozatát dr. névai lászló. /mti/

bb 28. megkezdődött a gyékény-szezon tápén

vid sze-lm ki

1961. november 20.

a szegeddel szomszédos tápé községben megkezdődött a telenkint évszázadok óta hagyományos gyékényszövés. a falu lakói az elmúlt hónapokban az ország különböző részein a tavakban, folyókban negyven ezer kéve gyékényt gyűjtöttek össze. már mintegy hatszázan dolgoznak, szövik a világszerte keresett páros szatyrokat, gyékényszöveteket.

hetente egy vagon ilyen cikket indítanak utnak nyugat-európába, angliába, ameriába. most hentesek számára készítenek óriásszatyrokat. ezek olyan nagyméretűek, hogy fél borjut is el lehet bennük helyezni. csaknem tízezer ilyen óriásszatyorra szóló bécsi megrendelést elégitenek ki. cikkeiket a háziipari szövetkezetek utján értékesítik./mti/

11.24

7200
KKA

- 17 -

bb 29. friss falusi füstöltárut kaptak a földművesszövetkezeti boltok

1 nj/j-lm ká

1961. november 20.

a nagyvásártelepre vasárnap és hétfőn reggel a következő áruszállítmányok érkeztek: 30 vagon burgonya, 13 vagon kelkáposzta, 1 vagon sárgarépa, 1 vagon gyökérzöldség, 1 vagon céklarépa, 14 vagon alma és 2 vagon citrom. a befutott 32 tehergépkocsi tulnyomó részben nyírségi almát hozott fel.

a fővárosi belső kerületi csarnokokban és piacokon működő földművesszövetkezeti árudák, valamint a külső kerületi: kispesti, pesterzsébeti, wekerle-telepi, kőbányai, újpesti és rákospalotai boltok hétfőn reggel friss falusi füstöltáru-ellátmányt kaptak. ezekben a boltokban a következők a fogyasztói árak: étkezési tepertő 28, lángolt sertéskolbász 35, füstölt kenyérszalonna 30, füstölt sertéscomb 41, füstölt sertéskaraj 38, füstölt sertésoldalas 30, füstölt sertéscsülök 23, füstölt sertésfarok 16 forint különként. a füstölt sonka darabolva, csont nélkül 41 forintért kerül forgalomba. /mti/

bb 30. belterjes árutermelő nagyüzemekké fejlődnek a budapesti termelőségtervezetek: 5 év alatt a zöldségtermesztést csaknem kétszeresére, a huszbaromfi-nevelést ötszörösére, a tojástermelést három és félszeresére bővítik

1 cs/j szb ká

1961. november 20.

a budapest területén gazdálkodó 25 mezőgazdasági termelőségtervezet távlati fejlesztési terveiről, a második ötéves terv időszakában megvalósításra váró szervezési, beruházási, termelési feladatokról tóth lászló, a fővárosi tanács mezőgazdasági osztályának vezetője adott tájékoztatást az mti munkatársának.

- az ötéves fejlesztési terv elsősorban a városellátó termelési ágak fejlesztését irányozza elő a budapesti közös gazdaságokban. a városellátó termelési irány fokozottabb érvényesítése megfelel mind a fogyasztókörzésnek, mind pedig a termelőségtervezeti tagság érdekeinek. a nagyrészt megváltozott feladatok végrehajtása érdekében most mielőbb át kell alakítani a termelőségtervezetek termelési, illetve vetészerkezetét. az előirányzat szerint kenyérgabona helyett főleg takarmánygabonát: őszi árpát, kukoricát, az eddiginél lényegesen több zöldségfélét és több gyümölcsöt termelnek majd a budapesti termelőségtervezetek.

/folyt.köv./

11.30

12.00
Rak

- 18 -

bb 30. /belterjes árutermelő.... 1. folyt./- szb

jellemző például, hogy a takarmánygabona vetésterületi aránya az 1960. évi 31.4 százalékról 51.8 százalékra, ezen belül a kukoricáé 10.4 százalékról 16 százalékra, a zöldségféléké az eddigi 17.7 százalékról 32.2 százalékra, az öntözéses zöldségtermő területeké pedig 8.4 százalékról 20.8 százalékra emelkedik.

- az ötéves terv során megvalósításra kerülő fontosabb beruházások között szerepel 1000 hold alagcsöves és további 600 holdnyi felszín feletti permetező öntözőtelep létesítése, amely lehetőséget ad a kisüzemi öntözési módok megszüntetésére. az előirányzat szerint az 1960. évi 50 százalékról 90 százalékra növekszik a permetező rendszerű öntözés aránya. a permetező rendszerű öntözőtelepeken és a szabadföldi kertészetekben általánosan bevezetik a gépi palántaültetést, illetve vetést, a gépi növényápolást és - az arra alkalmas növényeknél - a gépi szedést. az öntözőtelepeken a nagüzemi méretű táblák kialakításával és a természetű növényfélék helyes megválasztásával szüntetik meg az eddigi széttagoltságot. a primáraruk és a zöldségpalánták sikeresebb nevelése érdekében, kisebb részben pedig a disznóvénnyel-termesztéshez, 72.500 négyzetméter alapterületű új növényház és hollandi-ágy megépítésére kerül sor. ezekben a hajtatóházakban az eddiginél szélesebb körben alkalmazzák majd az ipari üzemek melegviz-feleslegét, illetve a természetes hőforrások vizét.

- az ötéves tervidőszak alatt a fővárosi termelőségtervezetek régi kisüzemi szőlő- és gyümölcsstermő területeit nagyrészt felújítják. cél az, hogy a tervidőszak végére a gyümölcsösök és szőlők zöme már nagüzemi telepítésű legyen. az új szőlőtelepítésekénél például csak csemegeszőlő-fajtákat szabad alkalmazni. a pesti oldalon levő, szántóföldi művelésre nem, vagy kevésbé alkalmas homoktalajokon a következő években 610 holdnyi új gyümölcsösöt létesítenek.

- az állatállomány várható alakulásáról szólva tóth lászló közölte, hogy a budapesti termelőségtervezetek ló- és szarvasmarhaállománya valamivel csökken a következő években, a sertésállomány viszont az 1960. évi 4.728-ról több mint 7.000-re, a törzs-baromfiállomány pedig 49.000-ról 211.000-re növekszik. a terv kimondja, hogy a sertésállományon belül a magyar nagy fehér hussertés típust általánossá kell tenni a budapesti termelőségtervezetek telepein.

/folyt.köv./

11.40
11.55

Rak

- 19 -

bb 30. /belterjes árutermelő... 2. folyt./- szb

a szarvasmarha-tenyészetekben meg kell valósítani az itatásos borjunevelési és a szabadtajtásos növendékmарha-nevelési módot. a tehenészetekben széles körben alkalmazzák a korszerű gépeket, gépi berendezéseket, a tbc-fertőzés elleni intézkedéseket valamennyi tehenészetre kiterjesztik. a városellátás érdekeinek előtérbe helyezése az állattenyésztésen belül elsősorban a baromfitenyésztés kiszélesítését, a husbaromfitenyésztés és a tojástermelés növelését jelenti. az előirányzat szerint a budapesti közös gazdaságok az 1960. évi 290.000 helyett 1965-ben 2.000.000 tojást értékesítenek. ez idő alatt a fogyasztásra átadott tej 1.521.000 liter-ről 3.200.000 literre emelkedik. a hústermelést előreláthatólag az évi 105 vagonról 201 vagonra, az árubaromfiét pedig az 1960. évi 14 vagonról 80 vagonra fokozzák. az értékesített zöldség évi mennyisége 4.243 vagonról 7.500 vagonra emelkedik.

a fővárosi termelőszövetkezetekben a következő időszakban tovább erősítik a szakvezetést. gondoskodnak arról, hogy a vezető mezőgazdászok mellé üzemgazdászok is kerüljenek. rendkívül nagy feladatok várnak a fővárosi mezőgazdaság gépesítési szakembereire és a gépkezelőkre. a közös gazdaságoknak már most gondoskodniuk kell megfelelő számu, jól képzett gépészmérnökök, vagy gépész-technikusok alkalmazásáról, hogy műszaki fejlesztési problémáikat megoldhassák - fejezte be tájékoztatását tóth László osztályvezető. /mti/

-20-

bb 31. időjárásjelentés

tm szb

1961. november 20.

a meteorológiai intézet jelenti november 20-án, hétfőn 13 órakor:

erősödő éjszakai fagyok

a sarki eredetű hideg légtömegek vasárnap a kárpát medencét is elárasztották és a hőmérsékletet erősen csökkentették. hazánkban is hidegebb lett tegnap az időjárás. változó mennyiségű felhőzet borította az égboltot. többfelé volt kevés eső, illetve a tiszta vonalától keletre helyenként futó havazás.

a budapest-kecskemét, békéscsaba és miskolc határolta területen 4-8 óra hosszatt, máshol 3 óránál kevesebbet, vagy semmit sem sütött a nap. a hőmérséklet napközben 6-10 fokig emelkedett, ma hajnalra 0, mínusz 5 fokig hűlt le a levegő. eger vidékéről 10 fokban talajmenti fagyot jelentettek. sportolásra alkalmas hőmérséklet még a magasabb hegyeken sincs. szolnokon, kecskeméten és szegeden még a ma délelőtti órákban is havazott gyengén.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 5.2 fok volt, a sokévi átlagnál 1.4 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 774 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig: hideg idő, erősödő éjszakai fagyok, még élénk északkeleti, keleti szél. kisebb felhőátvonulások, a mai nap folyamán néhány helyen futó havazással. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 1-5, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap plusz 2-5 fok között.

távolabbi kilátások: a hét első felében csapadékmentes idő, továbbra is éjszakai fagyok.

a duna vizállása ma reggel 208 centiméter. /mti/

.-

13.30
13.45

- 21 -

bb 32. tanácskozás a budapesti magánkisiparosok működéséről

t sz/tr-lm vg

1961. november 20.

a kiosk budapesti választmánya hétfőn a szervezet sörház utcai székházában a fővárosban működő csaknem 20.000 kisiparos munkájáról tanácskozott.

elmondották, hogy a javítási munkák elvégzésébe mind több kisiparos kapcsolódik be és a műhelyek kirakatába tett feliratokkal, hirdetésekkel is felhívják a lakosság figyelmét arra, hogy a szakmájukba vágó bármilyen apró javításokra vállalkoznak. a tanácsok felmérték több peremkerület kisipari ellátottságát. általában azt tapasztalták, hogy a szolgáltató szakmákban és a javításoknál újabb kisiparosokra lenne szükség. bár az utóbbi félévben a külső kerületekben 88 iparjogosítványt adtak ki, ez nem jelenti a kisiparos létszám növekedését, mert időközben ennél több ipargyakorlás szűnt meg.

a kisiparosok szakmai bizottságaihoz fél év alatt 700 panasszal fordultak a megrendelő a rosszminőségű, vagy kése delmes munka, illetve a megengedettnél magasabb árak számítása miatt. a szakmai bizottságok a bejelentések megvizsgálásával és döntésükkel igyekeznek segíteni a panaszok orvoslásában és ezzel egyúttal elejét akarják venni a hanyag munka ismétlődésének, az esetleges törvénysértéseknek. felhívták a figyelmet a törvénysértések különböző formáira.,

az elmúlt félévben 50 millió forint értékű anyagot juttatott az állam a kisiparosoknak, s az anyagellátásuk általánosan kielégítő.

a kisiparosok egyre nagyobb számban vesznek részt a hazafias népfront munkájában és a hazafias népfront felhívására sok helyen, például a várban, a Lágymányosi vásárvárosban, sportpályák, politechnikai műhelyek, stb. építésében vállaltak társadalmi munkát./mti/

--

bb 33. hatszáznyolcvannyolc lakáson télen is dolgoznak a borsodi építők

vid te-lm ki

1961. november 20.

a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói elhatározták, hogy az idén még átadásra kerülő 442 lakás építését a december 31-i határidő előtt tíz nappal befejezik. gondoskodtak arról is, hogy a téli hónapokban megfelelő munkaterület álljon rendelkezésükre. miskolcon és ózdon 688 lakáson télen is dolgoznak.

/folyt.köv./

- 22 -

14.30
14.45

Rék

bb 33. /hatszáznyolcvannyolc...folyt./-lm

ezeket az építkezéseket különböző melegítőberendezésekkel szerelik fel. így például az idei télen 12 gőzkazánt, 18 nagyteljesítményű express-heating kályhát, 230 kokszkosarat és 140 szénttüzelésű dobkályhát üzemeltetnek a különböző munkahelyeken. a gőzkazánokat elsősorban a szerkezeti építkezéseken alkalmazzák és így ezeken a helyeken meleg habarccsal és betonnal dolgozhatnak. ezenkívül a téli munkahelyeket tízezer négyzetméter nádpallóval, háromezer négyzetméter műanyag fóliával és kétezer négyzetméter gyékénnyel, valamint ponyvával látják el.

hétfőn reggelre - az első hideg napon - amikor a hőmérő higanyszála null fokot mutatott, a vállalatnál befejezték a téli készülődést és a külszíni dolgozók részére megkezdték a meleg vattaruha kiosztását./mti/

--

bb 34. barátsági esték

vid fm/ke-lm fm

1961. november 20.

a hazafias népfront vasárnap magyar-bolgár barátsági estét rendezett nyírmadán. az ünnepségen résztvevő jancso georgiev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete, aki nagygyűlésen találkozott a község dolgozóival és előadást tartott a bolgár nép életéről.

a győr-sopron megyei kapuvártott magyar-román barátsági est volt vasárnap. az ünnepségen résztvettek a budapesti román nagykövetség képviselői, akik a község vezetőivel együtt meglátogattak több üzemet és beszélgettek a dolgozókkal, majd nagygyűlésen találkoztak a kapuváriakkal.

a nógrád megyei romhányban magyar-koreai barátsági napot tartottak. ebből az alkalomból a községbe látogattak a budapesti koreai nagykövetség képviselői. a nagygyűlés után a község ifjúsági művészeti csoportjai ünnepi műsort adtak.

/mti/

14.35
15.00

Rék

--
- 23 -

bb 35. a jövő évi költségvetést és az állattenyésztés helyzetét tárgyalta a szabolcs megyei tanács

vid fm/ke szb fm

1961. november 20.

a szabolcs-szatmár megyei tanács hétfőn ülést tartott nyiregyházán. az ülésen először a jövő évi költségvetést tárgyalták meg, majd az állattenyésztés helyzetével foglalkoztak. a termelőszövetkezetekben a közös szarvasmarháállomány 8.000-el növekedett. a minőség javítása érdekében két tenyésztési körzetet alakítanak ki. a nyírség és az ecsedi-láp térségében a kiváló tulajdonságokkal rendelkező magyar-tarka szarvasmarhát nemesítik tovább. a szatmár-beereg és erdőhát mintegy 40 községében borzderes, fajtaátalakító keresztezéseket végeznek jó eredménnyel. jónak mondható a borjuszaporulat is. háromnegyed év alatt a tehének 75 százaléka ellett. az állatok gondozásában is kedvező változás következett be, elsősorban a premizálási módszerek bevezetésének hatására. annak ellenére, hogy az idén több mint 3.000-el növelték a férőhelyek számát, még több ezer szarvasmarhát a háztáji istállóknak gondoznak.

a sertések száma 200.000-el, ezen belül a kocáké 7.000-el gyarapodott. az állomány 28,2 százaléka fehérhus sertés, ennek arányát az ötéves tervben 55 százalékra emelik. a megyei párt bizottság javaslatára a sertésenyésztés és hizlalás szakosítására törekednek. 33 közös gazdaságban teremtik meg ehhez a feltételeket. a szakosított szövetkezetek már jövőre mintegy 30.000 sertést hizlalnak.

a báromfitenyésztés további javítása érdekében jövőre a keltető kapacitást 33 gépegységgel növelik. tanácsi kezelésben 69 tizres gépet üzemeltetnek.

a tanácsülés foglalkozott a takarmányhelyezettel, majd megvizsgálta a mátészalkai járási tanács munkáját, foglalkozott a megyei népi ellenőrzési bizottság tevékenységével, jövő évi terveivel, végül megállapította a megyei tanács 1952-es programját és a végrehajtó bizottság első negyedévi munkatervét. /mti/

bb 36. szabolcs megye 220-ik moziját avatták tiszaviden

vid fm/ke szb fm

1961. november 20.

szabolcs-szatmár megye 220-ik moziját avatták vasárnap tiszaviden. a megye 234 városa, illetve községe közül mindössze 14 községben nincs még állandó filmszínház. a tervek szerint jövőre ezek a községek is kapnak mozit. /mti/

-24-

bb 37. kiállítás mosonmagyaróvári vértés marcell alkotásaiból

vid fm-/ke szb fm

1961. november 20.

a mosonmagyaróvári hársági muzeumban kiállítás nyílt a közel múltban párizsban elhunyt vértés marcell festőművész alkotásaiból. bemutatják azoknak a grafikáknak egy részét, amelyeket a művész a nemzeti galériának ajándékozott. /mti/

ó.-

bb 38. magyar-vietnami barátsági nap vérméden

vid fm-/ke szb fm

1961. november 20.

a baranya megyei vérméden községben vasárnap magyar-vietnami barátsági napot rendezett a hazafias népfőnt. ebből az alkalomból a községbe érkezett noang van-lam, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének attaséja, aki megtekintette a vérmédeni új tavasz termelőszövetkezetet, majd a művelődési házban békegyűlésen találkozott a vérmédeniekkel. /mti/

ó.-

bb 40. szovjet koreográfus tanítja eredeti szovjet népi táncokra abékéscsabai balassi táncgyűttes tagjait

vid fm/ke szb fm

1961. november 20.

békéscsabán a népek barátsága című új műsorára készül a vit-dijas balassi táncgyűttes. a körülbelül egy óra időtartamu táncszívet born miklós, az együttes koreográfusa magyar, német, román, francia és szovjet népi táncokból állítja össze. a békéscsabai fiatalok kívánságára a magyar-szovjet baráti társaság békés megyei titkárságának közvetítésével neves szovjet koreográfus érkezett hétfőn a viharsarki városba, hogy az együttes műsorának eredeti szovjet táncszámait betanítsa. n. szmirnov, a gavrilov művészeti együttes balettmestere hétfőn szakmai megbeszélést tartott a balassi együttes vezetőivel a helyi művelődési otthonban, majd megkezdte a próbákat a táncosokkal. /mti/

ó.-

16.05

- 25 -

bb 39. osztrák turisták látogatása Sopronban

vid fm/ke szb fm

1961. november 20.

vasárnap osztrák turisták nyolcvantagú csoportja látogatott Sopronba, a kirándulócsoport megtekintette a város műemlékeit, látogatásokat tett régi ismerős, vagy rokon családoknál. /mti/

bb 41. 20.000 látogatója miskolci grafikai biennálénak

vid fm/ke szb fm

1961. november 20.

háromhetes nyitvatartás után hétfőn zárult Miskolcon az első országos grafikai biennálé. a miskolci nemzeti színház nagy társalgójában 72 művész több mint 200 grafikai alkotásában - rézkarcaiban, linóleum- és fametszeteiben - gyönyörködhetett a közönség. a kiállítást 20.000 látogató kereste fel. számos üzem és intézmény dolgozói csoportosan tekintették meg a tárlatot.

a kiállított művek közül a művelődésügyi minisztérium, a miskolci városi és a borsod megyei tanács több mint 50.000 forint értékű alkotást megvásárolt. /mti/

bb 43. megkezdődtek a szakma ifjú mestere vizsgák a dunai vasműben

vid te szb ki

1961. november 20.

a dunai vasműben első ízben tavaly rendeztek fiatal szakmunkások részére mesterversenyeket. aki a versenyben és a vizsgán helytállt, kiérdemelte a szakma ifjú mestere címet. jelenleg ötven fiatal vasseli a vasműben ezt a kitüntetést jelvényt.

az idén tavasszal másodízben, harminchét szakmában, háromszázötvennégy jelentkezővel indult meg a verseny és a felkészülés a vizsgákra. a legtöbb szakmában a verseny egyik feltétele a vizsgamunka elkészítése. a jelentkezők közül többen lemorzsolódtak, mások vizsgamunkáit nem fogadták el, így végeredményben most, november utolsó tíz napjában 214 kizs-fiatal vizsgáztatására kerül sor.

a szakma ifjú mester jelöltek vizsgáztatását hétfőn a martin-acélműben kezdték el. itt nyolc fiatal olvasztár vizsgamunkája az volt, hogy olvasztári minőségben le kellett vezetniük egy csapatot. ebben a munkában ág józsef, minály istván és pintér imre olvasztárok állták meg legjobban a helyüket, de a többiek is kiérdemelték a szakma ifjú mestere kitüntetését. /mti/

16.14

- 26 -

bb 42. négyezer tonnás ólomszűrés szerelését kezdték meg a kábel- és sodronykötélgyárban

i st/sze szb vg

1961. november 20.

a kábel- és sodronykötélgyárban világviszonylatban is jelentős, négyezer tonna nyomású ólomszűrés szerelését kezdték meg, amelyre elkészül, lényegesen tökéletesíti a földkábelek gyártását. a föld alatt vezetett kábeleket évtizedek óta ólommal burkolják, ami nemcsak költséges, hanem műszakilag sem felel már meg a követelményeknek. az egyre nagyobb számban közlekedő járművek ugyanis a kábeleket rezgésbe hozzák, ami az ólomburkolatban kristályosodási folyamatot indít meg, s ezzel korróziót idéz elő. a rezgés azonban nem mindig fémre gyakorol ilyen hatást, a többi között az alumíniumra sem, ezért a kábel- és sodronykötélgyárban ólomburkolat helyett a jövőben alumíniummal burkolják a földkábeleket. ehhez kell a különleges prés, amely egyszerre kétoldatról 4.000-4.000 tonnás nyomással sajtolja az alumíniumot a kábel „lelkére”, a szigetelt fémhuzalra.

a hatalmas berendezés szerelése a présfej 64 tonnás alsó részének elhelyezésével kezdődött, maga a gép több mint háromszáz tonna súlyú. hasonló sajtóberendezés eddig csak Japánban és nyugat-németországban működött, a kábel- és sodronykötélgyáré a világon a harmadik. felszerelése építészeti szempontból is sok problémát okozott. az alapozásnál még buvárok is dolgoztak, akik a mély talajvízben vízipuskákkal tisztították meg a hordaléktól a betonlapozat helyét.

a sajtológép a gyár épülő új részlegében kap helyet. nemcsak a berendezés, hanem az új üzem is a legkorszerűbbek közé tartozik. a háromhajós, 60 méter széles és 227 méter hosszú üzem teljes egészében a helyszínen előállított előregyártott elemekből épül. egy-egy tetőelem, az úgynevezett donga súlya nem kevesebb, mint hatvan tonna, s a dongákat csörlők és hatalmas daruk segítségével emelik helyükre. az épület egyharmada elkészült, ahol a présgép kap helyet. a gép szerelése egy-két hónapig tart, utána kezdődik a próba, majd az üzemszerű gyártás. a gép üzembehelyezésével jövőre már a földkábeleknek körülbelül 90 százaléka a műszakilag kifogástalanabb és olcsóbb alumínium burkolattal készül. az új gyártási módszerre költött mintegy ötven millió forintos beruházás az ólomimport csökkenésével két év alatt megtérül. /mti/

16.20

- 27 -

bb 44 fock jenő előadása a kossuth klubban

t hi/sze vm sr

1961.november 20.

fock jenő miniszterelnökhelyettes, az mszmp politikai bizottságának tagja, hétfőn a kossuth klubban előadást tartott népgazdasági helyzetünk és a második ötéves terv címen. a tit közgazdasági választmánya és a magyar közgazdasági társaság által rendezett előadáson mintegy 200 közgazdász vett részt./mti/

bb 45. száznegyvenezer távirat az erzsébeteknek

1 kf/kf vm vg

1961.november 20.

a posta táviró szolgálata a nevezetesebb napok, névnapok a szokásosnál jobban igénybeveszik. nagyobb munkájuk a sándor és a józsef névnappal kezdődött, s az idei anyák napján 118 000 táviratot továbbítottak.

a legtöbb munkával - a sokévi átlagot is meghaladva - az erzsébet nap járt. a torlódás elkerülésére a központi táviró hivatal 32 nyugdíjasát hívta be november 19-ére, s ezenkívül még 143 fővel erősítették meg a szolgálatot. a táviratok gyors továbbítása érdekében a főváros nagyobb postahivatalaiból - óránként - 10-15 gépkocsi szedte össze, illetve hordta a táviratokat. a megyeszékhelyekkel bővítették a táviró vonalak számát. így - bár szombaton nem tudtak minden táviratot kézbesíteni és vasárnapra is jutott néhány ezer - a nagy forgalmat zavartalanul sikerült lebonyolítaniuk.

a posta gyors statisztikája szerint szombaton és vasárnap - a tavalyi száztizenöt ezerrel szemben - száznegyvenezer táviratot kaptak az erzsébetek./mti/

16.25

- 28 -

bb 47. széleskörű őszi mélyszántási verseny bontakozott ki győr megyében - a mezőberényi traktorosok december 5-re végeznek az őszi mélyszántással

vid ö kz/ká vm

1961.november 20.

a szántóföldeken ezekben a napokban az őszi mélyszántás a legfontosabb tennivaló. a keményebb idő beálltáig mindenütt végezni akarnak ezzel a munkával, s ezért már most a traktorok zömét a szántáshoz irányítják.

győr-sopron megyében 70.000 hold őszi mélyszántást kell elvégezni a következő hetekben. ebből 54.000 hold vár a gépállomásokra, 16.000 holdat pedig a szövetkezetek szántanak fel saját gépeikkel. az igen komoly erőfeszítést kívánó feladat december 10-ig történi végrehajtásáért széleskörű verseny bontakozott ki a győr-sopron megyei gépállomások traktorosai körében. a hasznos verseny lendületét csak fokozta, hogy a gépállomások megyei igazgatósága együttesen 131.000 forint pénzzutalmat oszt ki a verseny legjobbjai között. a kettős műszak eddiginél szélesebbkörű elterjesztése érdekében a két műszakban dolgozó, s a versenyben helyezést elért traktorosok kétszeres jutalmat kapnak.

békés megyében, a mezőberényi gépállomás traktorosai körében december 5-ig be akarják fejezni a mintegy 5.000 holdnyi mélyszántást. a cél érdekében már most valamennyi gép éjjel-nappal dolgozik. egyszerű, de igen hasznos ujitást is alkalmaznak. a gumikerekes szovjet traktorokkal a fölázott, csuszós talajokon csak lassan lehet előrehaladni, ezért ötletes módon vaskerekeket szereltek ezekre a gépekre is. az átalakított gépek teljesítménye semmi-vel sem marad el a körmös traktoroké mögött.

hétfőn egyébként újabb két megyében - borsodban és vasban - került földbe az utolsó holdakon is az őszi magja. borsodban a tavalyinál tiszteleg nagyobb területen vetettek nagytermőképességű szovjet és olasz gabonafajtákat. a vetés befejeztével itt is és vas megyében is az őszi mélyszántásra csoportosították át a gépeket.

/folyt.köv./

16.30

- 29 -

/bb 47. széleskörű.....1. folyt./vm

a vetéssel a délalföldi homokföldeken, a szegedi járásban, maradtak el a legjobban. itt lényegében csak az elmúlt hetek esőzései után indult meg a nagyobb arányú munka. jellemző erre, hogy például az elmúlt két hét alatt kétszer akkora területet vetettek be, mint szeptember és október hónapban összesen, így most már a tervezett területnek csak 17 százaléka vetetlen. hétfőn a több órás hózáporban is a határban dolgoztak. egyedül a kiskun-dorozsmai gépállomás körzetében 80 erőgép vetett. a hét végére ebben a járásban is földben lesz az ősziék magja./mti/

- . -

bb 46. sajtótájékoztató az ünnep előtti ellátásról - december 10-én megkezdik a karácsonyfák árusítását - újfajta játékok, készülékek és műszaki cikkek kerülnek forgalomba

t ta/gk vm vg

1961. november 20.

hétfőn délelőtt a magyar sajtó házában halász jános belkereskedelmi miniszterhelyettes tájékoztatta az újságírókat a kereskedelem karácsonyi felkészüléséről. mint elmondta, okulva az elmúlt évi tapasztalatokból, ebben az évben a kereskedelmi hálózat a szokásosnál korábban, már a nyárvégén megkezdte a felkészülést az évvégi csúcsgazdálkodási időszakra. az árucikkek megrendelésénél és a szállítási határidők megállapításánál az iparral közösen arra törekedtek, hogy a legfontosabb árucikkek novemberre, de legkésőbb december elején már az üzletekben legyenek.

a csúcsgazdálkodás zavartalan lebonyolítására az élelmiszerboltok már országsszerte felkészültek. a legfontosabb élelmi cikkek, hus, kenyér és tejtermék a tavalyinál nagyobb mennyiségben kerül forgalomba. idén több élőhalat kap a kereskedelem. a halértékesítő vállalat a tavalyi 4256 mázsa helyett az idén 4500 mázsa tőgazdasági halat oszt szét az üzletek között. lesz elegendő fenyőfa is. összesen egymillió hétszázharminckétezer folyóméter kerül forgalomba.

/folyt.köv./

17.00

- 30 -

bb 46. /sajtótájékoztató 1. folyt./ m

budapestben a karácsonyfát december 10-től 450 helyen árusítják majd. szaloncukrot és csokoládéárut is többet rendelt az idén a kereskedelem az édesipartól, mint tavaly. a 350 vagon „ünnepi szaloncukor”, szétosztása már megkezdődött az élelmiszer és az édességboltok között. igen sok gyarmatáruval is bővült az élelmiszerboltok karácsonyi választéka. kétezer tonna narancs, 300 tonna füge, 100 tonna datolya és 90 tonna banán került a boltokba. tavaly karácsonykor nem volt kielégítő az ivatellátás. a kereskedelem az idén ezért a rendelkezésre álló készleteket úgy osztotta be, hogy az ünnepekre országsszerte legyen elegendő ital. palackozott borból körülbelül 30 százalékkal több áll rendelkezésre, mint 1960-ban. a választék bővítésére sok ezer üveg márkás külföldi italt is forgalomba hoznak. többek között 12.000 palack cinzano, 300 láda whyski és 100 láda különleges likőr színesíti a választékot. a csemegeboltok bővítik az ünnepek előtt a félkész ételek választékát is. karácsonyi ujdonság lesz például a tűzdelt pulyka, a félkész kocsonya és a különböző édes és sós sütemények.

a ruházati kereskedelemnél már most megindult az ünnepi forgalom. a hátralevő másfél hónap alatt természetesen még sok új cikket bővítik a választékot. forgalomba kerülnek például fésűs gyapjuból készült újfajta ruhák, modern mintás kötöttáruk divatszínekben, fésűs női ruha-szövetke, tiszta gyapju férfiruha-szövetek és külföldi butorszövetek. műanyagtextiliából jobb a boltok áruellátása, mint tavaly. nylonból, orlonból és dralonból körülbelül 10 százalékkal több áll rendelkezésre. a kereskedelem karácsonyi meglepetésként több olyan ruházati cikket forgalomba hoz, ami már régóta keresett. többek között 100.000 neva-ing, 120.000 nyloning, sok ezer perton nyakkendő és nanofil nylonsál között válogathatnak a vásárlók. bővül az ünnepek előtt az üveg, porcelánáru és a bördíszművek választéka is. forgalomba kerül például hetvenféle modern porcelán ajándékcikk. a játékboltok választéka is igen színes. jelenleg már 165 millió forint értékű játékok raktároz a kereskedelem az ünnepekre. rövidesen forgalomba kerül 18féle új fajta és 9féle műanyagjáték. karácsonyi ujdonság lesz a játékboltokban a külföldi fémépítőszekrény is. a vásárlóközönség öröme az idén már mindenütt bőséges lesz az ünnepi üdvözlőlapok választéka. tíz és félmillió karácsonyi és ötmillió újévi lap már a boltokban várja a vásárlókat.

/folyt.köv./
17.46

- 31 -

bb 46. /sajtótájékoztató ... 2. folyt./ m

a műszaki kereskedelem az élelmiszer- és a ruházati kereskedelemhez hasonlóan a tavalyinál jobban készült fel az évvégi csúcsgazdálkodási időre. a keravill-boltok árukészleteit decemberben sok régióta keresett cikket kiegészítik. kapható lesz például ismét az ar-612-es típusú orion-rádió. forgalomba kerül 5000 újfajta tranzistoros rádió is. a butorboltokban modern vonalú magyar és külföldi szobagarnitúrák és egyedi bútorok várják a vásárlókat.

hatász jános miniszterhelyettes végül elmondta, hogy több fontos intézkedést hoztak az öt-hat hétig tartó csúcsgazdálkodási zavartalan lebonyolítása érdekében. budapesti és vidéki szakmai érubemutatókat rendeztek, hogy a boltvezetők időben kiválaszthassák az ünnepekre forgalomba kerülő cikkeket. az ugynevezett különleges megrendeléseknek is eleget tettek. igen sok alkalmi boltot is nyitnak az ünnepek előtt. mintegy száz idénybolt, 70-80 mozgóárus, 80-90 pavilon és mintegy 300 vegyes-cikk-bolt segíti a kereskedelmet az ünnep előtti nagy forgalom lebonyolításában. okultak az elmúlt évek szállítási nehézségeiből is. a kis- és a nagykereskedelem az idén úgy szervezte meg az áruszállításokat, hogy az ország legelégdugottabb falvaiba is időben megérkezzenek a karácsonyi árucikkek. vidékre különben közvetlenül az ünnepek előtt autókaravánok is szállítják rendszeresen az árut. a fogyasztók kívánsága szerint meghosszabbítják az üzletek nyitvatartását is karácsony előtt.

/mti/

17.55

- 32 -

bb 51. a magyar fiatalok követelik: haladéktalanul engedjék szabadon a fogvatartott algériai politikai foglyokat - rokonszenv-éhségstrájkot rendeztek a budapesten tanuló külföldi egyetemisták

i Lv/sze/m/sr

1961. november 20.

a magyar fiatalok szerte az országban röpgyűléseken és táviratokban követelik: a francia kormány haladéktalanul engedje szabadon a bebörtönzött algériai politikai foglyokat. a megyeszékhelyeken az üzemekben, állami gazdaságokban, gépállomásokon és termelőségvetkezetekben a fiatalok ismertetik az algériai harc fejleményeit és szenvedélyes hangon tiltakoznak a francia kormánynál a szabadságukért küzdő hazafiak bebörtönzése miatt.

budapesten hétfőn több egyetemen és középiskolában tartottak tiltakozó röpgyűléseket. az eötvös loránd tudományegyetem hallgatói a francia köztársaság elnökéhez címzett táviratukban többek között ezt írták: „a francia hatóságok által törvényes alap nélkül fogvatartott sokezer algériai hazafi sorsa köztük, ben bellának és társának élete és szabadsága iránti aggodásunk és mélységes együttérzésünk hangján szólunk önhöz. nem lehet kétséges, hogy az erkölcsi erő a világ közvéleményének állásfoglalása a bebörtönzött algériaiak harcát támogatja.

elnök ur! az ön államférfiúi felelősségérzésére appellálva követeljük, vessen véget a megkülönböztető rendelkezéseknek, adja vissza az algériai foglyok szabadságát,.. mondja a többi között a távirat.

a hazánkban tanuló algériai, afrikai, latinamerikai és ázsiai ösztöndíjas egyetemi hallgatók hétfőn a zombolyai utcai diákotthonban 24 órás rokonszenv-éhségstrájkot tartottak. 200 külföldi egyetemista ugyancsak táviratot intézett a francia köztársaság elnökéhez, amelyben hangsúlyozzák: „mi, a magyarországon

tanuló külföldi egyetemi hallgatók, felháborodással ítéljük el a francia börtönökben fogvatartott algériai hazafiak elleni barbár cselekedeteket. követeljük azonnali szabadonbocsátásukat és a gyarmati háború befejezését. az ideiglenes algériai kormánnyal való tárgyalások újrafelvételét a függetlenség, a népi egység és a területi integritás alapján. legteljesebb szolidaritásunkat fejezzük ki az algériai néppel abban a harcban, amelyet az usa és a nato erők által támogatott francia imperializmus ellen vív,, - fejeződik be a hazánkban tanuló külföldi egyetemisták távirata. /mti/

18.14

- 33 -

52. a külügyminiszter fogadta guinea első magyarországi nagykövétét
k klím vm nmé vm sr 1961.november 20.

péter jános külügyminiszter hétfőn fogadta barry bouba-car birot, a guineai köztársaság első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövétét, megbízólevelének a közeljövőben történő átadásával kapcsolatban./mti/

bb 53. hétfőn az építőipari és közlekedési műszaki egyetem tanácsa fogadást adott a közlekedéstudományi kollokvium külföldi résztvevőinek tiszteletére

t hbj/sze vm vgy 1961.november 20.

az építőipari és közlekedési műszaki egyetem a magyar közlekedési üzemmérnökképzés megindításának tizedik évfordulója alkalmából november 21-től 23-ig nemzetközi közlekedéstudományi kollokviumot rendez. a tudományos tanácskozáson résztvesz a baráti országok közlekedési egyetemeinek és karainak több professzora is.

a kollokvium megnyitása előtt hétfőn délután az egyetem tanácsa fogadást adott a külföldi résztvevők tiszteletére a műszaki egyetem tanácstermében. a vendégeket dr.perényi imre rektor üdvözlölte./mti/

bb 54. száznegyedik születésnapját ünnepelte faragó sándorné a jászfényszarui petőfi termelőszövetkezet tagja

vid sr/ke vm sr 1961.november 20.

faragó sándorné, a jászfényszarui petőfi termelőszövetkezet tagja vasárnap ünnepelte 104.születésnapját. a helyi káltaí éva uttörőcsapat, valamint a községi pártszervezet és a tanács vezetői ajándékokkal kedveskedtek az idős asszonynak./mti/

18.20

- 34 -

bb 50. kitüntetések

te vm sr

1961.november 20.

a népköztársaság elnöki tanácsa brutyó jánosnak, a szak-szervezetek országos tanácsa főtitkárának a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége elismeréséül, 50.születésnapja alkalmából a munka vörös zászló érdemrendje, dr.révay józsef írónak, az irodalomtudományok doktorának élete munkássága elismeréséül, 80 születésnapja alkalmából a munka érdemrend kitüntetését adományozta. a kitüntetések dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át./mti/

bb 55. t.i.ojzerman szovjet filozófus előadása

fe/gg vm sr

1961.november 20.

t.i.ojzerman a hazánkban tartózkodó neves szovjet filozófus hétfőn előadást tartott a magyar tudományos akadémia filozófiai intézetében./mti/

18.25

- 35 -

52. a külügyminiszter fogadta guinea első magyarországi nagykövétét
k klm vm hmé vm sr 1961. november 20.

péter jános külügyminiszter hétfőn fogadta barry bouba-car biro-t, a guineai köztársaság első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövétét, megbízólevelének a közeljövőben történő átadásával kapcsolatban./mti/

bb 53. hétfőn az építőipari és közlekedési műszaki egyetem tanácsa fogadást adott a közlekedéstudományi kollokvium külföldi résztvevőinek tiszteletére

t hbj/sze vm vj 1961. november 20.

az építőipari és közlekedési műszaki egyetem a magyar közlekedési üzemmérnökképzés megindításának tizedik évfordulója alkalmából november 21-től 23-ig nemzetközi közlekedéstudományi kollokviumot rendez. a tudományos tanácskozáson résztvesz a baráti országok közlekedési egyetemeinek és karainak több professzora is.

a kollokvium megnyitása előtt hétfőn délután az egyetem tanácsa fogadást adott a külföldi résztvevők tiszteletére a műszaki egyetem tanácsstermében. a vendégeket dr. perényi imre rektor üdvözlölte./mti/

bb 54. száznegyedik születésnapját ünnepelte faragó sándorné a jászfényszarui petőfi termelőszövetkezet tagja

vid sr/ke vm sr 1961. november 20.

faragó sándorné, a jászfényszarui petőfi termelőszövetkezet tagja vasárnap ünnepelte 104. születésnapját. a helyi kállai éva uttörőcsapat, valamint a községi pártszervezet és a tanács vezetői ajándékokkal kedveskedtek az idős asszonynak./mti/

18.20

- 34 -

bb 50. kitüntetések

te vm sr 1961. november 20.

a népköztársaság elnöki tanácsa brutyó jánosnak, a szak-szervezetek országos tanácsa főtitkárának a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége elismerésül, 50. születésnapja alkalmából a munka vörös zászló érdemrendje, dr. révay józsef írónak, az irodalomtudományok doktorának élete munkássága elismerésül, 80. születésnapja alkalmából a munka érdemrend kitüntetését adományozta. a kitüntetések dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át./mti/

bb 55. t.i. ojzerman szovjet filozófus előadása

fe/gg vm sr 1961. november 20.

t.i. ojzerman a hazánkban tartózkodó neves szovjet filozófus hétfőn előadást tartott a magyar tudományos akadémia filozófiai intézetében./mti/

18.25

- 35 -

bb 48. bevezetik a korszerű nagyüzemi termelés- és tenyésztés-technikai eljárások intézményes minősítését - nyilatkozat a kormányrendeletéről

i ie/m/ká

1961. november 20.

kormány rendeletet hozott a nemesített növény- és állatfajták, valamint a korszerű nagyüzemi termelés- és tenyésztéstechnikai eljárások minősítéséről. a fajtákat és eljárásokat a mezőgazdasági minősítő tanács bírálja el és minősíti, az ehhez szükséges kísérletek megszervezésére és a kísérleti eredmények értékelésére pedig a növényfajta minősítő tanács titkársága országos mezőgazdasági fajta- és termelés technikai minősítő intézettel alakul át.

x x x

a mezőgazdasági minősítés új rendszeréről és az új intézmény feladatairól kapás sándor, az intézet igazgatója tájékoztatta az mti munkatársát.

- a növénynemesítés hazánkban 70, a fajtaminősítés pedig kerekén 50 esztendő múlttal rendelkezik. a növényfajtaminősítés mai, már a nagyüzemi szocialista gazdálkodás követelményeinek is megfelelő rendszere tíz évvel ezelőtt alakult ki, s azóta sok eredményt hozott. jelentős része van olyan értékes növényfajtának, mint például a hibridkukoricák és az intenzív külföldi búzák, gyors elterjedésében. a növényfajta minősítő tanács titkársága többszáz állami gazdaságban és termelőszövetkezetben végzett fajtakísérleteket, s így az üzemek vezetői rövid idő alatt megismerték és megkedvelték az új fajtákat.

- a kutató intézetekben az utóbbi években többszáz új agrár- és zooteknikai kísérletet fejeztek be, s most, a mezőgazdaság szocialista átszervezése után lehetséges és szükséges is a korszerű, jó eljárások gyors elterjesztése. a minisztertanács rendelete az ehhez szükséges szervezeti feltételeket biztosítja. az új módszereket ezentúl bizottság vizsgálja felül, s vagy azonnal minősítésre javasolja a tanácsnak, vagy - s az esetek többségében nyilván erre lesz szükség - az intézet ellenőrző kísérleteket állít be. a kísérletek zömére állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben kerül sor, s ez is megkönnyíti majd az új eljárások gyors, szervezett elterjedését.

/folyt.köv./

18.35

- 36 -

bb 48. /bevezetik ... 1. folyt./ m

így az új minősítő intézet valósággal a transzmisszió szerepét tölti be a tudomány, a kutató intézetek és a gyakorlat között. az intézményes állami minősítés megteremti annak a lehetőségét is, hogy az új termelés- és tenyésztéstechnikai eljárások kidolgozói - az új fajták nemesítőihez hasonlóan - jutalomban részesüljenek.

- a növényfajta minősítő tanács titkársága, bár lényegében eddig is intézeti funkciókat látott el, a megnövekedett feladatoknak megfelelően most nem csak formailag alakul át intézetté, hanem tovább is fejlődik. a fajtakísérleti állomásokat bővítjük, s a nagyobb tájegységeken egy-egy súlyponti telepet alakítunk ki, a sokrétű kísérletekhez szükséges korszerű felszereléssel. a legfontosabb teendő a kísérleti metodika továbbfejlesztése. fokozatosan kiterjesztjük a bonyolultságuk miatt még külföldön is csak kevésbé alkalmazott többtényezős, komplex kísérleteket, ahol az új fajtákat a különböző agrotechnikai eljárásokkal összefüggésben lehet vizsgálni.

/mti/

...

bb 49. erzsébet napi ügyeletet tartottak a virágboltok - sokszor csokor virág és ital fogyott a „nagyforgalmu navnapon”,

i ta/sze/m/vg

1961. november 20.

a virágkereskedelem szerint nálunk az erzsébet a leggyakoribb női név. ezt bizonyítja az is, hogy a nagy névnapokon a mária, az ilona, a katalin és az anna napon sosem fogy annyi virág, mint november 19-én az erzsébetek névnapján. az idén is külön vasárnapi ügyeletet kellett tartaniuk a virágboltoknak, hogy elláthassák a sok köszöntőt virággal. szombaton és vasárnap összesen 15.000 cserép ciklámen, 8.000 primula, 50.000 csokor krizantém, 3.-4.000 szál rózsza és 20.000 szál szegfű fogyott. a csemege és az édességboltokban is éreztette hatását az erzsébet nap: szombaton a nénap összejövetelekre sokezer üveg márkás bort, vermutot, pezsgőt vásároltak az ünneplők.

/mti/

...

19.00

- 37 -

bb 56. időjárásjelent és

tm vm

1961. november 20.

a meteorológiai intézet jelenti november 20-án, hétfőn
13 órakor:

hideg idő

várható időjárás kedd estig: hideg idő, helyenként még
élnék északkeleti, keleti szél. kisebb felhőátvonulások, valószínű-
leg csapadék nélkül. várható legmagasabb nappali hőmérséklet, kedden
plusz 2-5 fok között.

távolabbi kilátások: a hét közepén csapadékmentes idő, tovább-
ra is éjszakai fagyok. /mti/

- . . -

bb 57. „...népünk kulturális felemelkedésének ügyét hivatásszeretettel
alkotó tettvággyal segíteni... a művészeti szakszervezetek szö-
vetsége vezetőségének ülése

t fe/gg vm sr

1961. november 20.

a művészeti szakszervezetek szövetsége vezetőségének
hétfői ülésén dr. Bán Sándor, a művelődésügyi minisztérium csoport-
vezetője ismertette a második öt éves tervet.

dr. Baranyai Tibor, a művészeti szakszervezetek szövetségének
főtitkára részletesen foglalkozott azokkal a feladatokkal, amelyek
a második öt éves tervből a művészekre és a művészeti dolgozókra
néznek. a vita után hozott határozat többek között megállapította:
a művészeti területre vonatkozó tervek, reálisan tárják fel a
további fejlődés lehetőségeit és azok megvalósítását. a feladatok
mind arra irányulnak, hogy a művészek és művészeti dolgozók maga-
sabb színvonalú művészi alkotómunkát végezzenek. a művészeti
dolgozók elsőrendű feladatuknak tartják, hogy népünk kulturális fel-
emelkedésének ügyét hivatásszeretettel és alkotó tettvággyal segít-
sék.

a vezetőségi ülésről táviratot intéztek a francia művészek
szakszervezeti szövetségéhez, felemelik szavukat az algériai
szabadságharcosok fogvatartása miatt, követelik a szabadonbocsátá-
sukat. /mti/

19.23

- 38 -

bb 59. a lengyel olvasóterem és a tit

gk/m/sr

1961. november 20.

rendezésében hétfőn este a Kossuth-klubban új lengyel művészi
és dokumentumfilmet vetítettek. a mai lengyel filmművészetéről
dr. Stanisław A. Sochacki, a lengyel olvasóterem helyettes ve-
zetője tartott előadást.
/mti/

- . . -

bb 60. Garcia Lorca-est pécsen

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 20.

pécsen a városi művelődési házban hétfőn irodalmi estet
rendeztek Federico Garcia Lorca halálának 25. évfordulója alkalmából.
András László, Lorca verseinek ismert fordítója mondott
bevezetőt, majd a pedagógus szakszervezet irodalmi színpadá-
nak tagjai Garcia Lorca-verseket adtak elő. ezt követően be-
mutatták Lorca: a csodálatos vargáné című kétrészes bohózatát,
amelyben a pécsi nemzeti színház művészei is közreműködtek.
/mti/

- . . -

bb 61. nemzetiségi estek Bács megyében

vid/sr/ke/m/sr

1961. november 20.

nemzetiségi estet rendezett a hazafias népfőnt vasárnap és
hétfőn Bácsán, illetve Dusrokon, Bács megye két délszláv nemzeti-
ségi községében. mindkét helyen megjelent és beszédet mondott
Ognyenovics Miltán országgyűlési képviselő, a magyarországi dél-
szlávok demokratikus szövetségének főtitkára. Ognyenovics Miltán
a második öt éves tervről, valamint az időszerű külpolitikai
kérdésekről tájékoztatta a jelenlévőket. ezután a Baranyai
Károly község horvát nyelvű népi gyűjtése adott kulturális műsort. a
nemzetiségi esteken több mint ezren vettek részt.
/mti/

- . . -

20.15

- 39 -

bb 58. a főváros egészségügyi helyzetéről tanácskozt a budapesti képviselőcsoport

t hi/sze vm s r

1961. november 20.

a budapesti képviselőcsoport hétfőn délután a parlament góbenin-terében megvitatta a főváros egészségügyi helyzetét. az ülésen, amelyen dr. beresztóczy miktós és vass isivámé, az országgyűlés alelnökei is résztvettek. dr. pesta lászló országgyűlési képviselő, a fővárosi tanács vb elnöknyeltesse tartott beszámolót.

- az előadás az egészségügy néhány jelentősebb problémáját vizsgálva, részletesen elemezte a fejlődést és a további feladatokát, megoldásraviró problémaként említette például a főváros és a vidék közötti aránytalanságot, az orvosok megoszlását illetően. magyarországon 15.300 orvos működik, közülük 6.600 budapesten dolgozik, ami annyit jelent, hogy 10.000 lakosra budapesten 35, vidéki városokban 25, községekben pedig ennél is kevesebb orvos jut.

az egészségügyi kormányzat minden erővel a vidéki színvonalat igyekszik fejleszteni.

- számos örvendetes tény mutatja már a vidéki ellátás javulását. lényegesen csökkent a vidéki betöltetlen orvosi állások száma ma már sokkal kevesebb vidéki beteg keresi fel a fővárosi kórházakat, mint pld. 2 évvel ezelőtt, amikor minden harmadik kórházi betegünk vidékről jött. budapesten is jelentős az előrehaladás. 1951-ben például 663 körzeti orvosa volt a fővárosnak, számuk az évek során lényegesen emelkedett. eleinte a lakásukon rendelték, azonban 1951 óta 162 körzeti orvosi rendelőt létesítettek a fővárosban, ahol 4-8 körzeti orvos jól felszerelt asszisztencia segítségével működik. számos körzetben még házi betegápolók is támogatják munkájukat. a körzeti orvosok betegforgalma igen magas, a múlt évben például csaknem 9 millió alkalommal fordultak hozzájuk a betegek. számos intézkedés könnyíti meg a körzeti orvosok munkáját.

/folyt.köv./.

20.35

- 40 -

/bb 58. a főváros.....1.folyt./vm

ezután azokról a reformokról szólt dr. pesta lászló, amelyeket az egészségügyi ellátás tökéletesítésére léptettek életbe a főváros egészségügyi vezetői. bevezették például az ugynevezett egységes belgyógyászati ellátás rendszerét, ami lényegesen enyhítette a rendelőintézetek zsufoltságát, s nagymértékben emelte az ellátás színvonalát. hasonló célt szolgált az egységes gyermekgyógyászati ellátás megszervezése is. jelenleg szülészeti-nőgyógyászati vonatkozásban készül hasonló reform, s ugyanilyen módszerrel fejlesztik majd a terhes-gondozást is.

a rendelőintézetekben folyó gyógyító munka további javítására bevezették az ugynevezett berendeléses beteg-fogadást. ezzel kapcsolatban megemlítette az előadó, hogy ezt az intézkedést a lakosság részéről nem fogadta olyan egyértelmű helyeslés, mint a többi szervezeti újítást, mert sokan kényelmesebbnek találják a régi formát, amikor bárki bármikor bemehetett a szakorvosi rendelőbe, az zsufoltságot megszüntetni, az orvosok gyógyítómunkáját megkönnyíteni azonban csak a berendeléses módszerrel lehet, s ezt a betegeknek meg kell érteniök. egyébként a rendelőintézeti forgalom emelkedésére jellemző, hogy amíg 1948-ban napi 2.625 volt a rendelési órák száma, addig ma ez a szám csaknem eléri a 8.800-at.

megemlítette még a beszámoló, hogy az utóbbi időben az orvostudomány önálló ágaként jelentkezik a baleseti sebészet. a tapasztalat azt mutatja, hogy ha a baleset után szakértő specialista-hoz kerül a sérült, akkor az utólagos mozgáskorlátozások és egyéb szövödmények egy jó részét meg lehet előzni. ezért májusban baleseti rendelőintézet nyílt a szántó kovács jános utcai rendelőben, a nyolcadik kerületben. ebben az intézetben 35 orvosnak - megfelelő asszisztencia mellett - a napi forgalma 400-500 eset.

/folyt.köv./

20.43

- 41 -

bb 58. a főváros egészségügyi helyzetéről tanácskozott a budapesti képviselőcsoport

t hi/sze vm s r

1961. november 20.

A budapesti képviselőcsoport hétfőn délután a parlament góbelin-teremben megvitatta a főváros egészségügyi helyzetét. az ülésen, amelyen dr. Beresztóczy Miklós és Vass Istváné, az országgyűlés alelnökei is résztvettek, dr. Pesta László országgyűlési képviselő, a fővárosi tanács vb elnöknéjettese tartott beszámolót.

- az előadás az egészségügy néhány jelentősebb problémáját vizsgálva, részletesen elemezte a fejlődési és a további feladatokai, megoldásra váró problémaként említette például a főváros és a vidék közötti aránytalanságot, az orvosok megoszlását illetően. Magyarországon 15.300 orvos működik, közülük 6.600 budapesten dolgozik, ami annyit jelent, hogy 10.000 lakosra budapesten 35, vidéki városokban 25, községekben pedig ennél is kevesebb orvos jut.

az egészségügyi kormányzat minden erővel a vidéki színvonalat igyekszik fejleszteni.

- számos öröndetes tény mutatja már a vidéki ellátás javulását. lényegesen csökkent a vidéki betöltetlen orvosi állások száma ma már sokkal kevesebb vidéki beteg keresi fel a fővárosi kórházakat, mint pld. 2 évvel ezelőtt, amikor minden harmadik kórházi betegünk vidékről jött. budapesten is jelentős az előrehaladás. 1951-ben például 633 körzeti orvosa volt a fővárosnak, számuk az évek során lényegesen emelkedett. eleinte a lakásukon rendeltek, azonban 1951 óta 162 körzeti orvosi rendelőt létesítettek a fővárosban, ahol 4-8 körzeti orvos jól felszerelt asszisztencia segítségével működik. számos körzetben még házi betegápolók is támogatják munkájukat. a körzeti orvosok betegforgalma igen magas, a múlt évben például csaknem 9 millió alkalommal fordultak hozzájuk a betegek. számos intézkedés könnyíti meg a körzeti orvosok munkáját.

/folyt.köv./.

20.35

- 40 -

/bb 58. a főváros.....1.folyt./vm

ezután azokról a reformokról szólt dr. Pesta László, amelyeket az egészségügyi ellátás tökéletesítésére léptettek életbe a főváros egészségügyi vezetői. bevezették például az ugynevezett egységes belgyógyászati ellátás rendszerét, ami lényegesen enyhítette a rendelőintézetek zsúfoltságát, s nagymértékben emelte az ellátás színvonalát. hasonló célt szolgált az egységes gyermekgyógyászati ellátás megszervezése is. jelenleg szülészeti-nőgyógyászati vonatkozásban készül hasonló reform, s ugyanilyen módszerrel fejlesztik majd a terhes-gondozást is.

a rendelőintézetekben folyó gyógyító munka további javítására bevezették az ugynevezett berendeléses beteg-fogadást. ezzel kapcsolatban megemlítette az előadó, hogy ezt az intézkedést a lakosság részéről nem fogadta olyan egyértelmű helyeslés, mint a többi szervezeti újítást, mert sokan kényelmesebbnek találják a régi formát, amikor bárki bármikor bemehetett a szakorvosi rendelőbe, a zsúfoltságot megszüntetni, az orvosok gyógyítómunkáját megkönnyíteni azonban csak a berendeléses módszerrel lehet, s ezt a betegeknek meg kell érteniük. egyébként a rendelőintézeti forgalom emelkedésére jellemző, hogy amíg 1948-ban napi 2.625 volt a rendelési órák száma, addig ma ez a szám csaknem eléri a 8.800-at.

megemlítette még a beszámoló, hogy az utóbbi időben az orvostudomány önálló ágaként jelentkezik a baleseti sebészet. a tapasztalat azt mutatja, hogy ha a baleset után szakértő specialista-hoz kerül a sérült, akkor az utólagos mozgáskorlátozások és egyéb szövődmények egy jó részét meg lehet előzni. ezért májusban baleseti rendelőintézet nyílt a szántó Kovács János úcai rendelőben, a nyolcadik kerületben. ebben az intézetben 35 orvosnak - megfelelő asszisztencia mellett - a napi forgalma 400-500 eset.

/folyt.köv./

20.43

- 41 -

L. Pesta

/bb 58. a főváros.....2.folyt./vm

befejezésül elmondotta még dr. pesta lászló, hogy bár a fővárosban az utóbbi években új kórház nem épült, a fejlődés mégis biztosított. ezt mutatja például, hogy csaknem 6.000-rel több a kórházi ágyak száma, mint a felszabadulás előtt, továbbá több kórházat bővítettek, korszerűsítettek. ez a fejlesztés a továbbiakban is tervszerű lesz majd.

az előadást követő vitában résztvett dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, bodonyi pálné, borka attila, csikós józsef, dénes sándor, dési frigyos, galló ernő, nagy mária, dr. nosz-kay aurél, mesterházi lajos, varga istván; vető lajos képviselők.

a felszólalásokra dr. pesta lászló válaszolt, s kérte a képviselőket, nyújtsanak segítséget az egészségügyi kormányzatnak, valamint a fővárosi tanács illetékeseinek budapest egészségügyi helyzetének további javításában./mti/

bb 62. szakszervezeti küldöttség utazott bulgáriába

gg vm

1961. november 20.

a bolgár szakszervezetek központi tanácsa meghívására varga-györgy, a szot titkára és jakó andrás, a szakszervezetek borsod megyei tanácsának titkára bulgáriába utazott. a küldöttség a magyar szakszervezetek képviseletében részt vesz a bolgár szakszervezetek november 23-án kezdődő ötödik kongresszusán./mti/

20.57

- 42 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. november 21.

bb 1. elektromechanikus gépeket építenek a diákok a kibernetikai szakkörben

i ms/gg/m/sr

1961. november 21.

ma már hazánkban is egyre több elektronikus számológépet alkalmaznak, a szakember-szükséglet máris érezhető, s az elkövetkező években a kibernetika tudományos és gyakorlati alkalmazásának bővülésével ugrásszerűen fokozódhatik. a magyar tudományos akadémia számítástechnikai központja ezért azt javasolta, hogy budapesten központi szakkörben nyújtsanak lehetőséget a kibernetika iránt érdeklődő középiskolás tanulók előképzésére. kunfalvi rezső, a középiskolai matematikai lapok fizikarovatának szerkesztője, a józsefattila gimnázium ismert fizikustanára, az iskola vezetőségének támogatásával megszervezte a szakkört, amelyben több budapesti középiskolából negyven fiatal - fiúk, lányok vegyesen - dolgozik. a lapok közé csak olyanokat vettek fel, akik már előzőleg rádiós szakkörökben megfelelő rádiótechnikai és elektromechanikai alapismereteket szereztek.

a tanulók öthetes elméleti alapképzést kaptak. müller antal, a józsef attila gimnázium fizika tanára és a számítástechnikai központi szakemberei oktatták őket a kibernetika elemeire. a józsef attila gimnáziumban 12-14 munkanely áll a fiatalok rendelkezésére, akik hármas csoportokban gépeket építenek majd tanáraik és a számítástechnikai központi szakembereinek irányításával. az első évben elektromechanikus, tehát relé-berendezésekkel működő automatákat, főleg ugynevezett játék-gépeket - malmozó, kártyázó gépeket - építenek, amelyek kempelen farkas egykori sakkautomatájához hasonlóan élő partnerekkel mérkőznek. jövőre, amikor az elektromechanikus gépek készítésében kellő jártasságot szereztek, áttérnek az elektronikus, kibernetikai gépek építésére.

a gyakorlati munkához szükséges anyagot, - főleg nagymennyiségű gépalkatrészt - a számítástechnikai központ, a posta, a beloiannisz híradástechnikai gyár és a művelődésügyi minisztérium bocsátotta rendelkezésre.

a gépépítőkkel párhuzamosan újabb kibernetika szakkör is megkezdte működését, a reáltanoda utcai gimnáziumban. itt a diákok nem gépek összeállításával, hanem számológépek kezelésével és alkalmazásával, az elektronikus számítástechnikával ismerkednek meg. a tervek szerint a fiatalokat a későbbiekben a számítástechnikai központ kisebb munkáiba is bevonják, konkrét számítási feladatokat végeztetnek velük.

/mti/

- 1 -